

Siidorte Elnu

Suve õhtul.

N° 6

1923

Andreas.

Kui palju on meie C. E. noorte hulgas, kellele Jumal ainult kaks naela on kätte usaldanud ja kui mõnigi neist veel ei ole oma kaht naela hگیرأتیکۇفۇفۇفۇفۇ mäsfinud. Kuid tänu Issandale, neid on siiski meie noorte hulgas rohkesti, kes püüavad teha võimalikult palju oma Jeesusele, Armastusest oma Õnnistegija vastu, tahaksid nad olla heal meelel vägewad Peetrused, kes nelipühi kõne läbi tohtis korraga tuua 3000 hinge Kristuse juure. Heade soovide ja püüete peale vaatamata jäävad nad aga siiski tähelepanemata. Issand on meile ainult kaks naela kauplemiseks usaldanud. Meile tahaksime täna üht Jeesuse jüngrit silmade ette seada, kellest meil vähe on teada, Andreast, Peetruse wenda. Mis teame meie dieti temast! Peaaegu midagi ja siiski õige palju. Kolm korda nimetab teda püha kiri ja iga kord on temal needfamad iseäralised omadused. Esimest korda räägitakse temast Joh. ew. 1: 40—42. Üürikest aega on ta alles Issanda järele käinud, kui näeb kord oma wenda Peetrust, kellele järeleilmil kuulutab: „Meie oleme Messia leidnud!“

Teine kord on jutt temast Joh. ew. 6: 8. Kui Jeesus oma ümber kõrbe juure hulga inimesi kogunud, näeb Andreas üht poisfi leiwa ja kaladega ja toob ta Jeesuse juure. Wiimast korda kuuleme temast, kui kreeklased Jeesust näha ihaldawad. Nad pööravad oma sooviga esmalt küll Wilippuse poole, kes aga mingisugusel põhjusel Andrease juure tuleb ja see neid Jeesuse juure juhatab.

Kõigel kolmel puhul toob Andreas üht ja sedasama: Ta toob inimesi Jeesuse juure. Kui piibel meil veel temast räägiks, siis oleks see ikka seesama: Ta tõi inimesi Jeesuse juure. Misjuguine eeskiju meile!

Müpea kui leidis Issanda, algas ta sellega. Ta ei oota iseäralikku käsku, waid ta süda ütles temale: Mine ja räägi sellest ka oma wennale!

Kui palju noori wabandawad tänapäew: Ma tahaksin küll, aga ei saa. Nad on kui Wilippus. Kui kreeklased tulid ja Jeesust näha tahtsid, ei osanud ta nendega midagi peale hakata, waid waatas ringi, kus Andreas on. Kui tuleb keegi, kes otsib rahu Jeesuse juures, siis seisawad jarnased noored nõuta ja waatawad, kus nende juht wõi mõni teine wend on. Miks on see nii? Tihti on pea põhjuseks see, et kohe ei hakanud hingi Jeesuse juure kutsuma. Kui lastakse esimene juhuse mööda, on teine kord tunnistada juba hoopis raskem. Mis sest, kui ka seal juures esimest korda mõni wäikene äpardus tuleb. Kui see armastuse sunnil Jeesuse vastu sünnib, wõib ka puuduline tunnistus saada õnnistuseks.

Andreas hakkas wäikeselt peale. Esimast kutsus oma wenda, keda ta hästi tundis, siis seda wõõrast poisfi ja wiimati isegi tarfu kreeklasi.

Kuidas on lugu meiega? Kas märkawad meie kodused omaksed, et meid heal meelel Jeesuse juure tahame tuua, wõi veel mite?

Tea, et Issand wähemad sõnakuulelikku olekut tähele paneb, sest et just seal juures meie süda kõige wähem on rikitud enesearmastusest. Issand kinkigu meie noorte ühingutes palju Andreas hingi. Enamus meist ei ja kunagi wägeward kõnesid pidada kui Peetrus, kes tuhanded. Issanda juure tõi, kuid üht lühikest tunnistust, üht traktaati wõib jagada ja peab iga tõsine Jumala laps. Seal juures märkab ta aga kuidas Issand tähtsuseta Andrease teenistuste läbi teda enam ja enam õnnistab, ning usus ja tundmises kaswatab.

A. Kleemann.

„Die Jugendhilfe.“

Noorte Elu

Õesti Usklikkude Noorte C. E. Liidu häälekandja

Nr. 6

Kolmas aastakäik

1923

Walude tiigile.

R. L. Marley.

„Pärast oli Juuda rahwa püha ja Jeesus läks Jeruusalemma. Aga Jeruusalemmas oli lammaste wärawa ligi üks tiik, seda hüütakse Ebrea keeli Petestaks, sel on wiis wõlwitud hoonet. Nende sees magasid suur hulk haigeid, pimedaid, jalutumaid ja ärakuivanuid, kes ootasid wee liikumist, sest üks ingel tuli maha omal ajal tiiki ja segas wett; kes nüüd efimeeks pärast weelegamist jisse astus, sai terveks, mis haigus temal üal oli. Aga seal oli üks inimene kolmkümmendkajehka aastat haige olnud, kui Jeesus teda nägi maas magawat ja teada oli saanud, kui kaua aega ta maas olnud, ütles Ta temale: Kas sa tahad terveks jaada.“ Joh. ew. 5: 1—7.

Üles Jeruusalemma ruttas Jisrael Jumalat teenima — pidu pühitsema. Seal puhusid hõbepasunad ja laulsid koorid. Seal liikusid tõsinäolised preestrid oma imelistes riides ja tõusid ohwrisuitsusambad taewa poole. Seal altarite juures lootis ka waga Jisraeli mehe süda leida andeksandmist ja rahu. Auras ohwrisurmaweri ja magusat wiirukit oli õhk täis. Üles läks Jisraeli tee, templi püha waiksuse. Alla aga läheb Jeesuse tee Petesta pimedaisse wõlwitud hoonetesse, pisara maale. Lauldes pühi laule sammuwad Jisraeli laste hulgad mööda Petestast — sügawuse tiigist. Ja kellel oleks küll aega wõi janu kuulata hüüdeid, nuttu ja ohkeid Petesta sügawast wõlwaluseist. Minnakse ju teenima Jumalat... Jeesuse kõrwad on awatud sügawuse õhetele. Tema kuuleb keft waimulikku talitumist ja wälisteenistust walunuksumisi Petesta wete äärest. Näeb kusturwaid lootustehähti Petesta pimedas waluöös.

Alla, alla wiib Jeesuse tee, sügawustesse, walude tiigile.

Meie maakera, oma wiie maajaoga, kas ei ole ta sügawamalt waadeldud sarnane Petesta wiie wõlwitud

hoonetele, täis haigeid. Wõi kas ei ole langenud inimeste tee, sügawuse tee, täis ohkeid ja nuttu?! Lunastawat ja walgustawat eluwäge inimeses eneses ei ole, see tuleb ülevalt walguse Isalt. Kõik wälised Jumalateenistused, ei wõi tuua terwist ja rahu õnnetumale inimsoole. Liig sügaw ta haigus, liig raske ta walu, et teda wõiks parandada teadmine ja iludus. Lunastaw, terwendaw jõud tuleb wäljastpoolt inimest, tuleb Jumala südamest Jeesuse läbi.

O Petesta, sa inimsoo walude kuristik ja sügawuse kaew, kui pisut sind näewad, weel wähem su astmeid mööda hinge sügawustesse astuwad! Liig labane ja pealiskaudne on harilik inimene, et tungida su sügawustesse ja näha su otatumat walu. Wõi, ehk ei suudagi inimese hinge jalg sammuada su sügawamatesse sügawustesse? Suudaks ta üldse weel elada kui näeks inimsoo terwet sügawat langemist ja tagajärge? Jeesus tuli ülevalt alla inimsoo walude tiigile, wõlwitud hoonetesse. Tema Jumalateenistus algas sügawusest.

Oh teie inimsoo parandajad, kes teie inimsugu piüiate parandada kergelt, õppige Jeesuselt sügawuse teenistust. Tühine on wälisaltitus ja meeleolu inimese juures — ta peab uuesti sündima. Tühine on haudade lupjamine, kui hana sügawus täis surnuluud. Sammuge sügawustesse ja teie mõistate, et inimene peab uuesti sündima, et inimese süda, ta olemise sügawam keftpaik on haige, on tühi, on Jumalata. Rohkem sügawuse teenistust! Kolmesugused on haiged sügawuse tiigil. Pimedad. Need, kes ei näe. „Silmad on neil ja nad ei näe.“ Tõlm ja kadumus warjawad kui loor paljude filmade eest tõelist elu — kõrgemat elu. Kui räägime sündinud pimedale püna-

jest päikeselest loodes, kollasest lilledest aasadel ja arm-
jateest sinistest ema filmadest, siis raputab ta uskuma-
tult pead ja lausub: „Ei, ei, punast, kollast ega si-
niist värvi ei ole olemas, kunagi veel ei näinud ma
neid. Olen nii wana juba, aga iludust wärwis ei
näinud ma. Wärwe ei olegi olemas, käega neid ja
ei katsu ega kõrw neist ei kuule, ei, ei, ärge püüdk-
te mind petta; wärwe ei ole olemas.“ Unnetu, ja ei
tea, et sul puudub nägemisewõime wärwiilu tarwis
ja sellepärast arwad ja, et neid olemas ei olegi.
Mitte wärwide ilu ei puudu, waid filmad neid näha.

Oh, teie pimedad, kes teie ei näe kõrgemat elu,
ärge arwake, et ta olemata sellepärast, et teie oma
maise mullase filmaga jeda ei seleta. „Kes puhtad
südamest, peawad Jumalat nägema.“ Minult werega
puhastatud südamel on filmad jumaliku igawese elu tar-
wis. Patt üksi on meie elu pimeduse põhjus. Tema on
kattew loor, mis meie filmade eest warjab kõrgema
waimuliku elu. On olemas inimesi, kes ei usu, sest
et nende süda puhast ei ole ja patu armastus kui
must surmalina nende hinge endasse mäsšib. Elu on neil
kui maa tee tolmus. Tolmuft nad elawad, mulda nad
kiidawad. Rõht on nende jumal ja himud nende ku-
ningad.

Olen lugenud liblikatest, kes oma munad wette
munewad, milledest ajajooksul usfite se taoline olewus
wälja poeb ja rõõmsalt kaaslastega wee sügawustes
ujub. „Rõik on wesi,“ lausub jarnane liblika poeg
oma kaaslastele targanäoliselt, „ja peale wee ei ole
enam ühtigi.“ Sügawmõtteliselt noogutawad wane-
mad weelanikud oma päid. Tõepoolest peale wee ei
ole enam midagi; on nad ju oma elueas, ah nii pi-
kas, palju liikunud siin weeriigis, kuid muud kui
wett ja tema eluawaldufti nad ei näinud. Kuid lib-
lika poja sijemises liigub midagi. Tärkab tung ime-
line, tõusta kõrgemale, lähemale weepinnale. Ühel
päewal ei suuda ta enam sellele sijemisele sunnise
wastu panna ja ujub weepinnale. Mis on küll seal-
pool wirwendawat weepinda? Aralt pistab ta oma
peakeste läbi weepinna. Kuid mis see on? Läbi wee-
pijarate, mis altimast jäänud palgele, näeb ta omaks
suureks imestuseks enda ees awanewat maailma, täis
päikesepaistest, lilli ja linnu laulu. Imeline ilm täis
aimamata eluawaldufti — täis kõrgemat laadi elu.
Kui alles imestusest kohkunud selle uude ilma waatab,
tunneb ta joendawa päikese paistel oma kehakest mid-
dagi eraldawat, liikumat. Ta liigutab neid ja näeb
endal olewat imeilusad päiksekullas särawad tiivad.
Tiiwade liigutusel tõuseb ta õhku, tõustes kõrgemale
ja kõrgemale päikesele vastu. Hõljudes hõiskawas fe-
wade looduses, mõtleb ta tagasi kaaslaste peale all
hämamas külmas weeriigis. Ta läheks neile rääkima
kõrgemast, õnnelikumast elust, kuid keelawad tiivad.
Seal all ei aima nad, et peale nende niiske weeriigi
on kõrgem ilm täis ilu ja hõiskeit.

Nii ei aima ka inimene maises ringis, ei usu tihti,
et on peale selle nähtawa ajutiise elu kõrgem tõelisem
elu — walguise riigis, mis siin juba end inimese elus
awaldab, kes oma südame selleks awab. Ühele inime-
sele, kelle filmad on peetud patust ja kaduwusest on
raske teha selget, et Jeesuse läbi meile osaks saab
kõrgem, õnnelikum elu. Paulusest wõeldakse, et temal

kui joonuksed filmadelt langeid, kui Jumala armas-
tuse täie käsku waatas.

Miljonid tunnistawad õnnelikust elust, mida leid-
sid Jeesuses, kuid ikka leidub inimesi, kes nende mil-
jonite tunnistust ei taha, ei juuda uskuda. Nii kui
meil elurakufese waatluseks mikroskoopi tarwis ja iga-
wikkude tähelendude nägemiseks teleskoopi tarwis lä-
heb, nii on üleloomuliku, jumaliku elu omandamiseks usku
tarwis. Ta kui oleks meie kuues meel, mille abil
näeme nägemata ilma, maitseme taewasi õnnistusi.

Kui juured hulgad istuwad Petesta wõlwituid sü-
daõõ warjudes, kui pikane pimedus mäsšib rahwaid.
Teile sõbrad, kes teie veel ei näe, kes olete maises,
kaduwas wangis, tuli Jeesus tooma walguft ja näge-
mist. Kui kaudu tahad ja, lugeja, käia surmateed, kui
kaudu sammuda hingeõõs õudses, kui üks sulle awatud
ellu. „Tõuse üles surmuist, kes ja magad, siis tahab
Kristus sind walgustada.“

Teised haiged Petesta wete ääres on jalutumad.
Nad näewad ja sellepärast kui oleks nende seisuford
parem. Kuid arwan, et kergem on elada pimedas
teadmatuses, kui teada, näha ja ometigi mitte saada
kätte. Silmaring on neil jalutumail lai, eluperspektiiv
sügaw. Igatledes tungib nende pilk aimawas kau-
guses seiswate igaweste mägede poole. Seal kangel
elupalnide all on hingamist kõrbeteekäijale; seal jook-
sewad elustawad weed ja puhuwad jahedad rahutuul-
led ning laulawad rõõmumaa linnud. Jah, seal kau-
gel, kangel on igatuste maa, soowide wiimane kodu.
Silm seletab elu paremal tunnil kõik nii selgesti,
paistab kui oleks kõik nii ligi, nii ligi. Kuid aastast
aasta jääb kätte saamata puhke ja rahu Jeesuse were
sees. Haiged ja jõuetumad jalad ei suuda kanda ini-
mest nägemiste maale.

Tõuseb ja lähed jälle looja päikene ja ikka jääb
kätte saamatuks õnnis elu — pattudeandeksandmine ja
rahu. Paljud inimesed on jarnakeski jalutumas olekus.
Kurklik seis! Nad ei ole pimedad, oh ei! Nad tead-
wad kõik. Meile ei ole meil enam wõlida ühtigi uut.
Selgesti teawad nad, et Jeesus meie eest surunud ja
kallima hinnaga meile ostnud igawese elu; et Temas
on elu küllus ja rahu. Mis kasu on aga teadmiseft,
kui seda ei omandata? Pea on paljudel ebaloomu-
likult suur usuliseft teadmiseft, kuna tegeliku eluteed
käijad jalad arwamata wäikesed, jõuta. Nad on püü-
nud käia kahel teel ja see on rõõwinud jõu ja taht-
mise. Rahte Jumalat teenida ei saa. Kuldsed kest-
teed ei ole, waid ainult kaks: üks lai, mis wiib hu-
katusse, teine kitsas, mis wiib ellu. Et saada kitsale
eluteele, peab kitsast uuesündimise warawast läbi minema,
mida paljud ei taha. Sõbrad, teie jalutumad, kur-
wad, tõuske üles oma leiguse astmetelt, pöörake selg
maailmale ja hakake käima eluteed. Üig kaudu on
juba wiidetud aega, liig kaudu jegases elus elatud,
sellepärast üles tõsisele elutee käimisele. Piibel rää-
gib meile inimestest, kes ikka peale õpiwad, aga iial
tõde tundmisele ei tule. Lugeja, kas oled ka sina üks
neist? Kui ja, siis tee täna üks kindel otjus ja astu
Jeesuse rist alla ja wõta igawene elu vastu!

Lõpmata wäsitaw tagaajamine õhupeegelduste,
jata-mõrgaanade järele on paljude elu. Ikka on nad
otfijad, ei kunagi leidjad. Elufõrbeliiv aga põletab

armuta. Lootusetähed kustuvad. Raske on. Kõrbel aga ei paista olemat ei otja ega äärt. Ta on otjatu. Paljud jääwadki eluförbe taga ajama tühjust ja kaduwust, kuni surma fondine käsi läbi lõikab elunärwi tuffuwa. Pleeकिनud furnu pealind aga hirwitawad eluteeääres, rääkides sõnuta otjata igatsusist ja püüetest ja weel otjatumast pettumusest, sest tee põrgu on silutatud heade ettewõtetega. Eluförwe on täis sõnata õhkeid ja kustunud lootusi. Sõber, kas ka sinu otsimised ja püüdmised peawad jääma tühiseks? Kas sina ei jõuagi õndsja Jumala lapse elusse? Kas pead nõudjana ja otstijana surema eluförbes? Ei, ei, sa wõid leida elu igawest, wõid omada pattudeandeksandmist ja rahu. Mäletad, kuidas piibel meile räägib Hagarist, kes kõrbes weejanus oma lapse põdja alla maha pani, et mitte näha wiimase surma janu piinas. Wõib olla ka sinagi panid oma hinge eluförbe maha, oma nutja hinge, ja laulusid põlewas jamuwaewas: „Sulle, sest eluwett ei ole kõrbeemaal. Ole wait ja kustu igawesse wõsje, sest siin ei ole otstitud õnne.“ Mis juhtus Hagarile, wõib ka sinulegi juhtuda. Jumala ingel tegi naise silmad lahti, et allikat oma kõrwal nägi. Ka sinu südamel uske taga uhawad Jumala armastuse weed, mis hooawad Kolgatal. Tee lahti oma südamel uske oma Jeesuse armastusele ja las hooawad eluwee lained su närtstunud hinge ja sa näed, et kõrbeemaal õitsewaks rohuajaks muutub. Sa jalutu pead siis hüppama kui hirw.

Arakuivanud olid istumas nutuwee järwe kallastel. Need arakuivanud inimesed olid kord terwed, tugewad ja elujõulised. Nemad ei näinud mitte ainult selgelt, waid käisid ka taewateed. Nägid ja juba lunastatud hulli lauldes käiwat eluteed? Süda neil täis päikest ja suu täis laulu. Ei ole tuleriidad ega timukate kirwed suutnud waitima panna päästetute hõiskeid. Uuesti ja uuesti kõlas südamel laul tapetud Talle auks. Kõrgel lehwis lunastatud weregastatud wõidulipp, sest raskemat tagatiufamise tormiööd. Wabadusest ja sügawast hingeõnneft laulsid nad, mida leidnud Kolgatal. Teie lunastatud noorte wäehulgad, mühagu teie wõidulaul, kajaqu ta maal ning merel! Laulgem uus laul tapetud Jumala Tallele, meie Dnistegijale!

Arakuivanud? Miks ei wõida, ei laula te? Elutee ääres lamawad nad jõnetumast — need arakuivanud. Need wõidetud hulgad. Mis on küll selle allawajunud, wästinud elu põhjus? Harilikult on haiguse põhjuseks haiguse piiselukas — batsillus. Kuidagi on terve inimese werre sattunud, kuski kehaojas joodsaid arenemise wõimalusi leidnud ja nii oma nägemata laastawat tööd fehas alanud. Tihti ei aima

inimene esmalt seda isegi, et temas elufurnaja ja haa-kaewaja ametis. Kui puu-uis mis puusse auk augu kõrwa puurib, kuni ta raskatades kokku langeb, nii on patt surmatõbe piiselukas Jumala lapse südamel elu kallal, mis teda sifemisele wästinusele ja pärast täielisele waimlisele surmale suigutab.

Kallis noor wend ja õde, ehk mäletad weel kui esimene patuloor Jumala ja sinu wahel end heitis. Sa tundsid läbi hinge puhuwat jahedat õhku. Mäletad sa, kuidas esimene patt, pärast sinu pöörmist, kui pruudi-kambri rüüstaja läbi hinge käis? Sul oli, kui oleks suure mustatiuwalise linnu tumedad surmawarjud üle selle õitsewa hinge aaja heitnud. Pilwed kui oleks su hingepäewa katnud ning külm oli. Kui oleks esimene leht su elupuult langenud ja tinahalli pilwest su kohal esimene pisar raskelt mulla põue maha langenud.

See oli esimene leinawari, mis sinu armastatud hinge peigmehe näo üle lehwis. Sa ei korraldanud, ei palunud andeks tehtud pattu, jallsid seda Jeesuse kõrwal ja püüdsid lihtsa unustamisega mööda pääfeda asjaolust. See oli esimene surmaidu su terwes usu-elus. Su tiivalend jäi aeglasemaks, ja tundsid et tiivanurgad riinawad jälle maad ja tolm. Jumal oli su wastu, ja tundsid seda, kuid ajajookful harjusid sellega. Oli ju teifigi jarnases olekus, ja teadsid seda. Waenlane sosisstas sulle kõrwa, et jääda esimesse armastuse üldse wõimalik ei ole. Sa harjusid oma kurwa saatusega. Sest ajast tundsid, kuidas sifemine elu kuivama ja kahanema hakkas. Esmalt teadsid ükfi ise oma kurwa hinge lugu, siis hakkasid ka teised tõstised usklikud seda märkama. Surma haigus närib su elunärwi kallal. Laul kustus, tunnistamine waitis. Süda oli külm ja tühi kui haud ja õudne oli waitus hinges. Palwetaewas oli lufus —

piibel kinni. Loor loori järele, üks tumedam teifest lastusid sinu ja su Jumala wahel. Hinges tumenes, su sammud ei olnud enam kindlad. Tee kadus su jalgade alt ja olid sunnitud üht ja teist paluma sind juhtima. Komistamisest tihinesid — riided määrdusid. Haawade hull kaswas. Dudne oli hinges ja walu wärikses hinges sügaw kui meri. Raske ja pime oli hingel. Arakuivanult istusid ja lõõstutades elutee ääre maha, ja ei saanud enam edasi. Patt ja sõnakuulmata olek olid su eluarenemise seisima pannud ja nad imesid kui mustad werrekaanid su eluwerd punast.

Criti ja weel wõitlefid, nutsid, palusid, rabelesid ja heitlesid, siis aga andsid alla ja harjusid oma arakuivanud eluga ja jäid elutee ääre maha. Teised sammusid sinust mööda. Gemalt hakkasid sulle kätte paistma ammu ununenud maailma tuled, kus ümber end asjata püüdsid soendada paljud. Sa teadsid, et

Egiptuse palmide all.

need tuled ei joenda, olid ise warem wiibinud seal, aga nüüd lohistasid ka end sinna. Häbi oli esmalt sul troonilt langenud kuningal istuda orjade hulka, sul kõrgelemuga kotkal istuda tolmus wareste seas. Peagi kustus ka see säde. Sulle kui oleks üks ilm ilm wajunud mere põhja ja ainult wahete wahel kostuwad õhtueha wiimajel helgil mereülgawusest waiksed pühad lauluhelid imelised. Siis istud ja maha ja leinad taga kadunud, merepõhja wajunud muistsed linna. Wärisewad kuldkeeled ja nutab süda. Arakuivanud süda, langenud hing, mõtle kust ja oled ära langenud! Jeesus tuli sinu juure, näita Temaale oma walutawaid haawu, Tema wõib sulle anda uut elujõudu, et ja enam ei wäsi.

Kurwalt, täis piisaraid, waatasid Jeesuse silmad haigete fogu. Ta armastas neid kurbu, pimedaid, jalutumaid ja arakuivanuid. Ta teadis, et ainult tema neid wõib aidata. O, kes on see seal pimedas nurgas, see hirmu fogu! Ta silmadest on kustunud kõik lootuse kiired. Kõik lilled on hinges närtsinud. Eks lootnud ka tema ford, eks püüdnud ta pääseda. Wette, kui taewast jeda liigutati. Usjata. Nii aastast aasta. Nüüd et puudunud ta enam. Raskest oli pettumise walu pärast uusi katseid ja jõupingutusi. Paljud küll said — tema aga kunagi. Taewas oli teda maha jätnud. Raske oli kustutada hinges wiimast lootuse sädet.

Kuid teist teed ei olnud. Wõi ei olnud ta küll weel hüüdnud ja palunud kui teised wette ruttasid? Usjata, keegi ei ilmunud, abi ei tulnud. Nüüd ta enam ei lootnud, sest 38 aastat oli ta juba haige olnud. Ei, ei, ärgu enam keegi püüdfu äratada kustunud usku, sest see oleks sajakordne surm. Las surnud olla surnud. Jeesus astub ta õõ warjusesse. Nüüd seisatab ta ja waatab silmad täis piisaraid selle kahetsemise wäärt warjutaolise fogu peale. Ta kummardab end ta poole ja küsib: Tahad ja saada terweks? Kui pilge kostub see haigele. Ta tahab parajasti temale terawa wastuse anda, kui tunneb oma kuiivanud käele langewat piisarat palawat. Jeesus nutab. On see wõimalik, et weel on olemas süda, mis teda armastab, teda arakuivanut?! Kas tõesti! Imelise armastuse wäe sunnil awab lufustanud süda ja surnuluud liiguwad tolmunud hauas. Jeesus armastab. — Kas tahad ja terweks saada? Palju, palju peab enne eest ära kui juudab uskuda. Ta ütleb Jeesusele kõik.

Jeesuse kuu sirguis, püha tuli säras ta silmas, kui hüüdis Betesta süda õõ warjutesse: „Tõuse üles, wõta oma woodi ja kõnni!“

Unustamata röömupäew! Rõõm, laul ja tänu oli juus ja südamel. Ta oli surmast ellu läbi läinud. Ta oli serweks saanud ihu kui hinge poolest, sest Jeesus tuli walude tiigile tooma õnne ja röömu.

Juutide walumaa.

II. jagu. Ainetele G. I.

Wiimases numbris panime tähele lühidalt Egiptuse kultuuri ja ajalugu, kui ka hiljutileitud Waa-rao Tut-anhk-aroni haua kambrite suurepäralisi leidusi, mis termes ilmas oma peale tõmmanud suurt tähelepanu.

Seekord tahame selle maa usulist seisu tähele panna ja misjoni tööd sealsamas. Iseäralist huwi tunneme selle maa misjoni wastu ka sellepärast, et meie üks õde, Aleksandra Liblik, paljudele tuntud, just Egiptuses töötab. Niisama walmistab end selle misjoni töö jaoks Inglismaal ette meie armas noor õde Ewa Wühner.

Praegusel ajal walitseb Egiptuses täiesti Muha-medi usk. Pühaks raamatuks on neil Koraan. Pühapäewa asemel pühitsewad nad reedist päewa. Nende pühad kohad nimetatakse mosheeks. Elanikkude arv on 15 miljoni, kelledest on enam kui 14 miljoni Islami usulised. Suurest wägewast Kopti kirikust, mida juhtisid wanad kuulsad usuisad Klement, Origenes ja Athanaasius, on järele jäänud haledad riismed. Tõsine usuelu on seal täiesti kustunud, ehk küll selle kiriku nimekirjas weel 300000 inimest. Kord oli see kirik walitsew terwes Egiptuses, nii et kirikuiisa Kriistosoomus taewa eelõuel end tundis, kui seda palwe ja lauluhäält terwel maal igalpool kuulis. Islami rõhumise all on koptide usk pool ebausuks muutunud ja teeb ristiusule enam häbi kui au. Waimude ja kurjawaimude kartus on siin suur. Nende eemalehoidmiseks kantakse kõikjugu amulette ümber kaela nagu paganadki. Oma välisjumala teenistuses on neil palju ühist Kreeka-Katoliku kirikuga. Selle surnud usul

ei ole mingit mõju ei elu ega kõlbluse kohta. Sellepärast seisawad ka koptid kõlbliselt tihti alamal kui muhameedlased.

Rohutaw on Islami mõõga laul, sest tappa ristinimest on püha töö. Islami usk salgab, kui meie moodne liberaal-paganlik usuteadus Kristuse neitsist sündimist ja jumalikkust, niisama ta lepitawad surmaohwrit Kolgatal ja kutsub needmise nende peale, kes Jeesust kummardawad. Islam on saadana sünnitus.

Islami usu järeljusena walitseb Egiptuses hari-matus, sallimatus, naise orjastamine, waimulik pimedus, meeleäraheitmine ja surm. Ainult 15 protsenti meestest on kirjaoskajad, kuna naised pea sugugi lugeda ei mõista. Enamus elanikkudest on põllu-harijad, kes tihedas küllades hurtsikutes kõige primitiivsemalt elawad. Mõned küllad on väga suured. Alam-Egiptuses on 26 külla, millede elanikkude arv igal ühel üle 16.000. Poliitiliselt on Egiptus praegu iheiseiw. Misjoni seisukohalt waadates on Egiptuses uus ja wähe töötatud põllumaa. 12.000 küllas, Alam-Egiptuses ei ole 20 misjonääri, nii et hulk suuri küllasid on, kus kedagi ei ole, kes Jeesusest räägiks. Egiptuse A l e ü l d i n e M i s j o n (Egypt. General Mission) alustati Inglismaal Belfasti linnas, aastal 1897, seitsme noore uskliku poolt, kes pühast Waimust kokku juhti ja Jumala peale lootes wälja läksid pimedale Egiptusele wiima ewangeeliumi röömusõnumeid. Seega algas see misjon, mille teenistuses ka meie õed seisawad. Ta asub uskude wahelisel pinnal.

Tõõharud. Misjoni tööalad on väga mitmekesised. Esimesel kohal seisab äratav-kutsuv töö. Ringreisid küladesse, koosolekud wabas looduses, platsidel ja turudel. Tähtis on misjoni töö üksikute juures, tee peal, kaemude ääres ja igal võimalikul juhtumisel. Ülitähtis on töö noorsoo seas, koolides ja pühapäewa koolides. Sel teel mõidetakse paljud Jeesusele.

Awarad võimalused pääseda inimeste südamete juure awanewad abiandmise läbi. Hospitalid ning maksuta arstiabi ja hinnata rohud aitawad suurt wiletsust siin wähendada ja awawad südamed ewangeeliumile. Arstiabi antakse tuhandetele. See tege-lik armastus mõjub tihti enam kui palju häid jutlusi. Muidugi räägitakse ka siin alati enne kui arstiabi antakse haigetele Jeesusest.

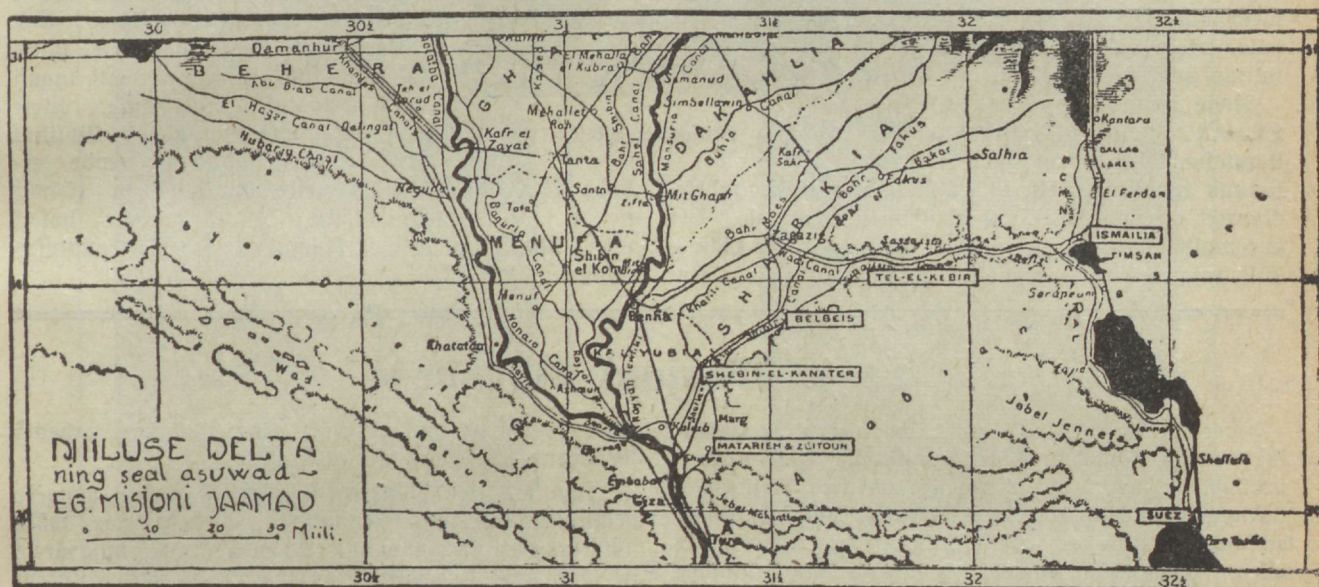
Kirjandus pääseb mõnegi majasse kuhu inimese sõna ei ulata. Wana ja uus testament on Arabia kõnekeeles wälja antud, niisama ilmub ka kohalikus

Järjekindlalt käiakse küldes kuulutama Kristust mägedes ja wabas looduses, peetakse p. p. kooli jne.

Belbeis — asutatud 1900. Linnake 15.000. elanikuga, umbes 18 miili Shebinist põhja ida pool. Selles piirkonnas on 63 küla 140.000 elanikuga.

Koolid pois- ja tütarlastele, niisama ka arstiabi punkt naistele. Siin töötab meie õde Aleksandra Liblik, warem oli ta Shebin el Kanateris.

Suez, asutatud 1901. Linn 25000 elanikuga. Siin peab misjon ülewal suuremat tütarlaste kooli — panjonaati. Suur p. p. kool. Suurelt töötab ka arstiabi punkt naistele. See jaam on ainus kristlik töö selles ülitähtsas punktis. Suezist käib iga aasta palju tuhandeid mosleeme — palwerändajaid läbi, kes püha linna Mekkasse musta kivi kumardama lähewad. Ismailia, asutatud 1904, linnake 11.000 elanikuga. Misjonil on siin mitmed koolid poistele ja tütarlastele ja järjekindlad Jumala teenis-

keeles kuukiri: „Rahusõnumid.“ Seda kuukirja loetakse Araabias, Indias ja isegi Hiinas. Traktaate ja Jumala sõna osajad jagatakse isiklikult ja kirjanduslaudadelt.

Päästetud hinged liituvad kokku ühte usklikkude kogudusse, mis Egiptuse Ewangeeliumi osakonnana tegutseb. Kirikul on ka õpetajad ümber pöörnud moslemiteist.

Misjoni jaamad on Zeitoun — Kairo lähedal, mis asutati 1907 aastal, mis ühtlasi selle misjoni peakorter Egiptuses. Siin antakse ka ajakiri wälja mu hariliku misjoni töö kõrwal. Matari küla, Zeitouni lähedal, siin on naiste ja tütarlaste kodu, kes omastest ristiuisu pärast on ära tõugatud ehk taga aetud. Siingi on arstiabi punkt.

Shebin el Kanater asutatud 1900 — küla 7000 elanikuga, Niiluse deltas, umbes 20 miili põhja-ida pool Kairost. Siin ümber asuwad 8 miililises raadiumis 80 küla, 120000 elanikuga. Siis on hospital mees ja nais-jaoskondadega ja loikuse ruum.

tused ja palwekoosolekud. Siit tehakse ka palju misjoni reise ümbrusesse.

Alexandria, koht, kus misjon oma tööd alustas. Ilmasõja ajal tehti siin, kui ka Kairo ja Ismailias õnnistusrikast tööd. Paar inglise noortmeest, kes siin Kristust leidsid, tulid pärast sõja lõppu Egiptusse tagasi — seekord juba misjonääridena.

Töötajad. Esimesest mõnest, on nüüd aastate jooksul nende hulk 36 kaswanud. Need on eurooplased, peale nende on aga veel 30 pärismaalast ametist. Kuid kui meeles pidada tööpõllu suurust, siis on see wähe. Kõrvaldam on töötajate puudus, kes Kristuse armastusest aetud püüaks siin teha tööd Jeesusele. Siingi maksawad ikka veel Isfanda sõnad: „tööd on palju, aga pisut töötajaid.“ Misjonääridest on minul olemate andmete järel 8 meesterahvast ja 9 abielus ja 19 wallalises põlwes olemat naisterahvast. Nimele järel otsustades on kõik peale õe Libliku inglased.

Misjon peetakse ülewal Jumala rahwa waba-

tahtlistest annetustest. Rohkem wälja ei anta ega kulutata kui sisse tuleb. Nii on misjoni töö aineliselt ära rippum seljatagusest. Igauks. kes midagi selleks annetas, teeb midagi misjoni wäljal, mis selle andeta tegemata oleks jäänud. Aruannetest on näha, et annetustena iga aasta 7 — 8 tuhat naelsterlingit sisse tuleb. See summa tuleb kokku wäikeste annetuste ja korjanduste summadest.

Jumala töötused Egiptuse kohta lugege: Jes. 19: 19 — 22. 24. 25 ja peatükk 45: 14.

Sellega lõpetame oma lühikeste ülevaate Egiptuse misjoni töö üle.

See ülevaade annab meile võimalust üksikuid teateid ja jutustusi, mis selle misjoni üle edespäi toome parem mõista ja hinnata. Selle töö raskused ja puudused aga wiigu meid põlwele. Ka vähemgi annetus selle misjoni heaks toimetab lehe talitus heal meel edasi.

Meie armas õde Aleksandra Liblik, kelle pilti siin juures ilmutada tohime, on juba noorelt tunnud tungi oma elu pühendada juurele ülesandele. Noorelt astus ta Tallinna diakonissti majasse, kus ta tavalise hariduse sai ja õena kaua aastaid töötas, küll haigemajas, lastekoolis kui ka apteegis. Kui

Aleksandra Liblik.

usklikuks sai, oli ta mitme teise õega sunnitud sellest majast lahkuma, mis ühele diakonissti õele mitte kerge ei ole. Lühikene aeg Tallinnas era-ravitustel käies, sai meie armas õde ühes mitme teisega kutsse sõita lõuna Wenemaale ühe Saksa koloniisse, kus keegi usklik misjoni mõttes asutas haigemaja, mida õde Liblik wanema õena sisse seadis ja juhtis. Ta tegevus oli siin rohkesti õnnistatud. Juba ammu oli ta endas tunnud kutsset pagana misjoni tööle. Ta soow oli Hiina, aga Jumala tee oli Egiptus. Hädise termise pärast ei saanud ta Hiina. Rida aastaid on õde kõige raskuste peale waatamata õnnistusega wõinud töötada Egiptuses. Ta on leidnud siin oma õige tööpõllu. Kes õe kõnesi wõis kuulda, sai aru, kui wäga ta südamel külge on kaswanud pimedas waimlises ões seiswad egiptlased. Ehk ta termis küll õige maewane, sõitis ta armastuse sunnil uuesti tagasi oma armastatud tööpõllule. Meie aga terwitame oma õdesid Liblikut ja Wühneri südamest nende riide läbi ja soowime neile õnnistust ja rõõmu nende nii üli raskestis töös. Meie tahame hoida oma käed ülewal, et Jumala Jisrael Egiptuses wõiks wõita.

Cesti Misjoni Ühendus.

See oli pärast üht suurt koosolekut Tallinnas, kui wennad Raups ja Marley kokkujäänud wendadele teatasid, et neil juba ilma sõjast peale igatus südamis liikunud teha ringreisi läbi kodumaa ja kuulutada ewangeliumi Jumala armastusest, kui iial awawad selleks uksed. Latal alliantispinnal tahtsid wennad kuulutada iseäranis pimedais Cestimaanurkades sõna ristist ja kutsuda hingi Jeesuse armastuse juure.

Mõte leidis kokkujäänud wendade poolt sooja wastuwõtmiist ja iseäranis huwitatud olid asjast wennad Sirotkin ja Marley wanem. Wiimaste poolt wõeti küsimus wendade toetamise asjus üles. Silmas peeti waimlist, kui ka ainelist toetust, nii et oleks võimalik wendadel teha mureta tööd Jisanda wiinamäel. Selleks oli järjekindlat toetust waja. Lühikese asjalise läbirääkimise järele jõutakse otsusele ajutada toetuselt, kes oma järjekindla annetuse läbi wõimaldaks wendadel wabalt reissida ja teha tööd kalli Jisanda wiinamäe põllul. Kõik need mõtted olid seal samas kokkuvõetamata Jumalast sisse antud.

Ühel meel wõtsid kõik esitatud usklikud ringkonnad mõtte toetuseltsi ajutamiseks üles, sest mõlemad wennad olid tuntud alliantismõtte edustajad Cestis. Kõigist usklikkude ringkondadest tulid wennad kokku nõupidamisele toetuseltsi ajutamise asjus. Läbirääkimistel selgus, et organiseeritud ühing kõige selgemini, laiemini ja püsivamini wõib töötada. Nüti põhikirja wäljatöötamisele, mis oma lõpuliiku kuu saades 19.

mail 1919. aastal walituse poolt kinnitati „Cesti Misjoni Ühendus’e“ nime all.

Igauks, kes tõsiuslik ja kellel kallis hingede päästmise töö, usunimetuse peale waatamata, wõis nüüd astuda ühenduse liikmeks, oma äranägemise järele ise igakuise liikmemaksu ära määrates. Iga teispäew tulewad ühenduse liikmed ja juhatus Tallinnas, Luise (end. Luigentali) tänaw 11, misjoni ühenduse koosolekule. Seal wõetakse uusi liikmeid wastu, loetakse kirju ette, mis nädala jookkul sisse tulnud ja kuulatakse aruandeid wendade tööst. Seal räägiwad wennad omist läbielamisest reisidel ja diendatuse arweid kassapidajaga. Järjekindlatele koosolekutele wäljaspool Tallinnat määratakse wendi ja palutakse koos Jumalat Jisanda riigi tulemise pärast kodu kui ka pagana ja islami mail.

Peagi leiti, et töötajate puudus on siwendaw. Palwed, jaata kuulutajaid wendi, tuli nii palju, et kuidagi üks wõi kaks wenda töõga walmis jaada ei wõinud. Jumal andis wendadele südamesse, otstida allikaid, kust rahalist abi misjoni kassasse juuremal määrat tuleks. Liikmemaksud wõimaldasid wawalt üht wenda alaliselt reissima panna, peale selle sõitsid ju pea iga pühapäewal wendi ühekortselt misjoni ühenduse ülesandel kuulutustööle maale ja linnadesse.

Nõupidamistel selgus, et kõige tulukam on ajutada usklikkude tarwitajate ühisus, mille puhkafu lähaks

misjoni ühenduse kasjasse. Mii sai liis tarwitajate ühifus „Seltfimees.“ Osaliikne maks 250 marka.

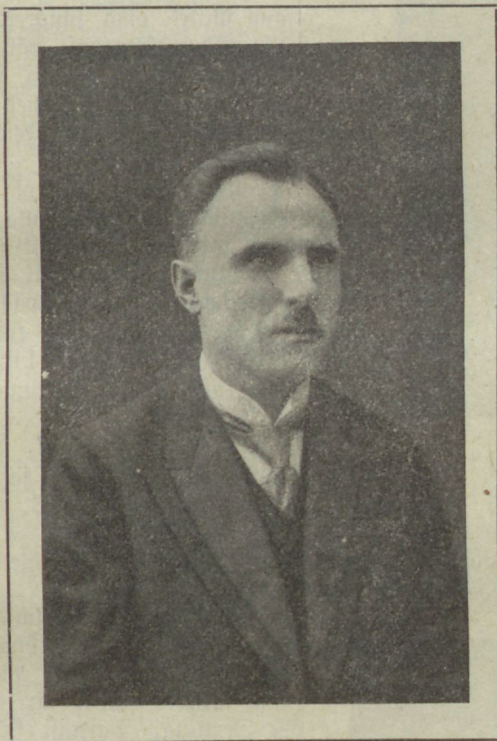
Ühed ja teised wennad ja õed, kellel Jumala riif kallis ja selle tulemine südame peal, andsid oma rahajummad laenuks jookswale ja pitaajalisele arwele, nii et kauplus Palesna tänaval tegutsema wõis hakata. Raske oli algus, kuid Jssand wiis läbi. Kohe alguses käisid kahel korral wargad ja jeeaga suurt kahju noorele ettevõttele tehes. Praegu töötab hea eduga „Seltfimees.“ Suur Karja tänaval 20 ja suur Tartu maantee № 51, kus ka hoow ja ulualune maalt isesebituile.

Jssanda armu ja usklikkude armastuse läbi, on E. Misjoni Ühendusel korda läinud neli wenda alaliselt wäljajaata äratustööle kodumaa Jssanda riigi tööpõllule. (Töörohkus nõuaks vähemalt 10 wenda.)

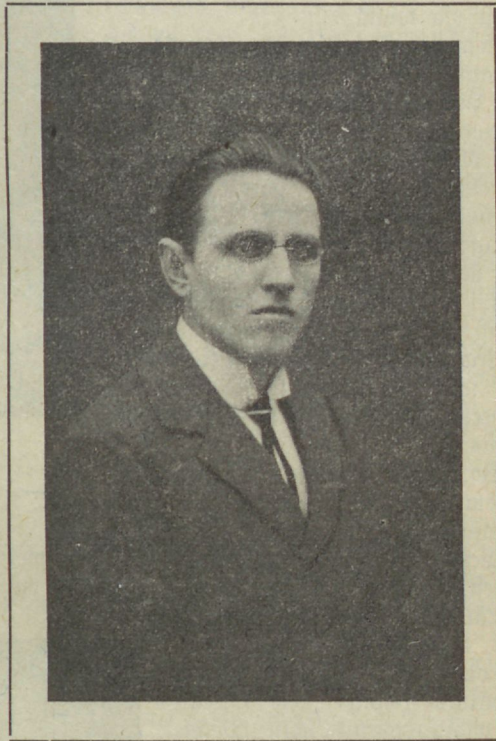
Liblik Egiptuses ja Lains Hiinas. E. M. Ühendus tunneb oma otsekohese kodumisjoni kõrwal omaks pühaks kohuseks ka paluda misjoni eest pagana ja islami mail, teades, et misjoni huwi üks terwematest eluawaltustest on elawa Kristuse koguduse juures. Seal meelel toimetab jellepärast E. M. Ühendus andeid edasi alliansmisjonitele ja mis tähtsam, neile misjonitele, kes ainult tõsiusklike, uuestijündinud Jumala inimefi wälja läkitab, uskudes, et ainult päästetud päästmise tööd wõiwad teha.

Ragu igal tööl, ei puudu ka sellel tööl oma wastafed, kes jarnast waba tööwiisi oma kitsastele huwidale kahjulikuks peawad, kuid üldje hindab Cesti rahwas wabamõttelisi tööd ja on temale erakondline töö wõõras.

Cesti Misjoni Ühendus töötab jüdamlijes wah-

J. Supp.

Alex. Siidus.

Piltide läbi kirjatiikis tutvustame oma lugejaid nende reisija-wendadega. Kui juhtuvad tulema teiegi poole, siis tunnete ja aitate neid hingede päästmise raskest töös. Peale nende nelja wenna läkitab E. M. Ühendus nii kui nimetatud weel pea iga pühapäew wendi siia ja sinna mööda Cestimaad laiali, kes kuulutawad Jssanda sõna seal, kus punduwad töötelligad. Kutsed on palju enam kui E. M. Ühendus wälja saata suudab. Jgalt poolt tulijed hääded: Tulge alla ja aidake meid, meil ei ole ainuiski kuulutajat, ei kedagi, kes meile näitaks tõsiit eluteed!

Wäga huwitaw ja õnnistatud on teisipäewadel wiibida mõnel E. M. Ühenduse koosolekul, kus wennad oma reisidest räägiwad ja tõsiit aru annawad. Siit ja sealt tulewad rõõmustawad teated, et Jssand hingi päästnud ja Jumala rahwas kasvab armus.

10% E. M. Ühenduse läbimineku summaist lähed paganamisjoni heaks. Cestfätt jaawad toetust õed

korras usklikkude noorjoo töö korraldustega, niifama ka meie C. E. noorte liikumijega. Misjoni Ühenduse liikmed tunnewad rõõmu, et Jeesuse sõjawäkke ifka enam astuwad noorte hulgad.

E. M. Ühendus ei aja mingisugust otsekohesi kogudusliit huwi taga, waid seisab uskude wahelisel pinnal, jättes igale ühele õiguse oma Jumalat oma parema mõistuse ja arusaamise järele armastada ja teenida.

Meed read olgu igale lugejale üleshüüdmiseks kodumisjoni toetamijeks. Oma toetuste ja annete läbi aitate kanda sõna ristist kodumaa pimedaisse nurkadesse. Teame meie ju, et töö Jssandas tühine ei ole, pealegi kui seda ilma erakondlise huwita, ainult Jeesuse auks tehakse. Et Jssanda tulemine nii wäga ligi, süttigu iga päästetu jüda põlema armastuses kadunud wendade ja õdede wastu. Kui kallis on Kristusele üks hing — olgu ta ka julle kallis lugeja kallis. Kui ka

õigil ei ole võimalust ega kutsutud otsekohe kuulutuse tööd teha, on õigil Jumala lastel võimalus ja kohus oma palwete ja annete läbi võimaldada neile, keda Issand jelleks kutsunud minna wälja tööle.

Issand annaks, et warsti wõiks weel 6 wenda rõõmu sõnumeid kuulutada Eesti rahwa seas. Tööd on palju ja nii pisut töötegiijaid.

Dma elu ja maja tarbeasjad ostku iga Jumala riigi sõber, kauplusest „Selfimees“ S. Karja tän. 20 eht S. Tartu maante 51.

Gesti M. Ühenduse aadressis Gesti Misjoni Ühenduse juhatus

T. Ü. „Selfimees“,
Tallinn, S. Karja tän. 20.

Õimeene Läti ülemaalse C. E. liidu konverents Riias, 2—3 aprillil 1923. a.

Armsjad ja kaunid olid konverentsi päewad Riias. Wiist jaawad mälestused nendest kaua, kaua mu hinges hõljuma ja mind ifka jälle uue tänutundmusega mu falli Ünnistegija wastu täitma, kes ka mulle võimaldas nendest fallidest päewadest oja wõtta.

Konverentsi esimeheks päewaks oli määratud teine ülestõusmise püha, kuid juba pühade laupäewal olid mõned faugemalt külalised sisse sõitnud. Õimehe püha õhtuks olid kõik faugemalt ja ligemalt tulnud wõõrad päralt jõudnud, kus nad sealse ew. jeltfi „Päästmise“ Nooruse ühingu C. E. lahtel korraldusel nende jaoks määratud forteritesse juhiti. Sisjesõitnud jaadikuid ja külalisi oli umbes 40 inimese ümber.

Peaegu kõik konverentsi koosolekud ew. jeltfi „Päästmise“ ruumides ära peeti, kuhu umbes 600—700 inimest mahitus.

Ew. jeltfi „Päästmise“ juhataja on jutlustaja G. Rabe, kes ühtlasi ka Läti C. E. liidu juhataja.

Wend G. Rabe on üks sügawamatest ja wabameelsetematest usumeestest Lätis. Tema algatusel on C. E. töö Lätimaal laiaks lagunenud ja C. E. liit tekinud.

Konverentsi esimese päewa hommikuks kogusid kõik C. E. lahed pühitusstunniuks jeltfi „Päästmise“ saali. Konverentsi puhuks oli saal wäga rikkalikult wärwististe C. E. lipustestega ära ehitatud, mis küll lae all looklesid, küll seinu kaunistasid, küll uste ja akende kohal ilustesid. Rõnetool ja selle ümbrus olid maitse-rikkalt elawate lilledega ehitatud.

Ruumis ülestõusmise rõõm ajus jüdamesse, kui niipalju noori, keset oma ilusamat dieaega sätendawail silmil, punetawail palgeil rõõmuist püüuwail häältega oma kallist Arapäästjale ühisi kiituse ja tänu laulu kuulsid laulwat...

Pühituskoosolekut juhatas wend G. Rabe. Pärast üldlaulu ja palwet luges ta Mark. 16: 14—16 ette, kus juures ta nõnda armast mõtet iseäranis toonitas.

— Üksteistkümmend olid koos, kui Issand nende keskele ilmus, pidid aga kaksteistkümmend olema. Üksteistkümmend on meie keskel, kus on kaheteistkümmend jäänud? Kas oleme kõik teinud, et neid tagasi tuua?

Issand sõitles oma jüngreid nende umbusu ja jüdamekõwaduse pärast. — Ta peab seda ka meiega tegema, sest niikaua, kui C. E. laste jüdamed kõwad ja täis umbusku on, ei wõi Issand end meile ilmutada.

C. E. laste töö ei tohi mitte sihita, plaanita, juhuline olla, waid meie peame teadma, mis pärast ja kelle eest me maailma lahingwäljal seisame. Meie eesmärk peab olema hingepäästmine: „minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust.“ Me peame kuulutama armuõpetust oma eluga, ja tunnistama jellest oma sõnadega.

Kui C. E. lastel rõõm puudub oma Issandat üles tunnistada ja Tema le oma jüsandat elada, siis on C. E. päewad Lätis loetud.

Lõpuks kutsus ta noori üles uuesti ja täielikumalt end Issandale pühendama.

Järgneb terwitusjalwede ütlemine, nimelt iga seal wiibiw C. E. lane ütles peast oma pühitusstunni jalni. Selle äärele andis õde Dertling, Pärnuist kui Gesti C. E. töö esitaja, jüdamlikud terwitusjed Gesti C. E. liidult ja Pärnu C. E. ühinguist Läti C. E. lastele ära. Nüüsti tõustes loeti koos C. E. laste töötus ära, millele jüdamlik ühispalwe järgnes.

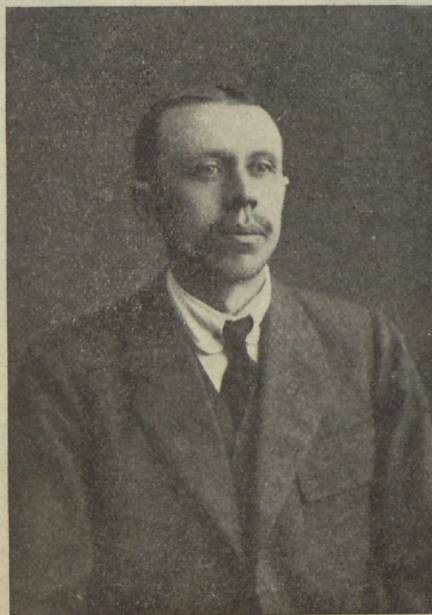
Pärast pühitusstunni lõppu jaat- sid koosolejad jüdamlikud terwitusjed oma allkirjadega Dr. Clark'ile, Pastor Bleicher'ile, wenna R. L. Marley'le ja Läti wennaeste koguduste nooruse jeltfidele.

Sellejärele pildistati kooswiibijaid C. E. lasti wenna Rabe eluforteri ees. Järgnes lõuna waheaeg.

Kell 5 p. l. oli sealsamas ruumis awalik nooruse koosolek. Saal kogus aegjasti rahwast täis. Õimehejed kohad olid noortele määratud.

R. L. Marley.

A. Partja.

Koosoleku avas w. Rabe. Esimene kõneleja oli Goldingeni C. E. ühingu juhataja wend Schwenk. Ta kõneles aine üle: „Mis ei tee mitte õndjaks.“ Piltlikult ja kujukalt kandis ta arvamisi ja asju ette, mis mitte õndsusele ei wiia ja jõudis lõpuks allika juure, kust ükspäinis õndsus tuleb, nimelt „õna ristist.“

Wend Schwenk on anderikas ja armas äratuskõneleja.

Teiseks kõneles w. Rabe aine üle. „Nooruse jõuallikad.“ Nooruse jõuallikas on piibel, nimelt piibli igapäevane süstemaatiline lugemine ja sellesse süvenemine. Kohaste piltide abil sõrdes ta noori mereõiduga, kes oma teekonnal tingimata kompassi, mis Jumala sõna on, vajavad, siis mäekaevajatega, kes sügavale maasse tungivad, et rikkuvi päewawalgele tuua, ja siis tuukritega, kes kõige sügavamatele kohtadele tungivad, et merewarandusi, kallimaid pärled, mis ainult põhjas peituvad, päewawalgele kanda. C. E. laste jõuallikas, sõjariist ja ühtlasi kaitseriist on ja jääb Jumala sõna.

Kolmanda kõne pidas w. Mühle, Wiitawi ja J. C. E. ühingu juhataja ja ühtlasi Läti C. E. liidu abiesimees.

Ta kõne peamõte oli: nooruse jõuallikad on Jumalaga. Et meil jõudu oleks, peame Jumalaga ühendatud olema. Seda ühendust saame Tema sõna lugemise ja palwe läbi.

Keljas kõneleja oli w. Moltchanow, Riia „kristlik karstuse jeltsi“ C. E. ühingu juhataja. Ta kõneles aine üle: „Pühitustunnid, kui C. E. jõuallikad.“ W. Moltchanow toonitas pühitustundide tähtsust ja soovitas C. E.-lastele mitte üks kord pühitustunnis end Issandale ära anda, waid jeda iga päew teha.

Lõpuks kõneles Läti C. E. liidu reisisekretäär w. Freiman „Tunnistuste jõuallikatest.“ Issandat inimeste ees üles tunnistada — see on üks noorte jõuallikas. Kuid mitte iga tunnistus ei ole jõuallikas; jõuallikaks muutub ta alles siis, kui ta

- 1) Jumala auks antakse,
- 2) lootuses Jumala peale antakse,
- 3) kõikumata südamest tuleb,
- 4) selge on.

Selle järele anti terwitused ära Dr. Clark'ilt, Pastor Blecher'ilt, wenna K. L. Marley'lt.

Kõned olid ilustatud segafoori ja keel-pillide kooride lauludega, ning deklamatsioonidega.

Pärast koosoleku lõppu said sisesõitnud külalised „Päästmise“ jeltsi Noorte kodu ruumikasse jaali palutud, kus sealse Marta-ühingu poolt piff teelaud mitmesuguste hehakinutistega maitserikkalt kaetud oli. Istuti lauda, tutvuneti wastastikk. Kana istusid külalised ja omad koos, ning wahetasid mõtteid kõiksuguste C. E. tööküsimuste üle.

Seega lõppes esimene konverentsi päew. Teise päewa ennelõunane aeg oli määratud ühingute töö aruannete ettekandmiseks.

Kõige esiti tegi reisisekretäär w. Freimann üldwaate Läti C. E. töö kohta.

Esimene C. E. ühing Lätimaal ajutati aastal 1908. Riia linnas, karstuse jeltsi noorte poolt. Ühing oli 10 liikmeline. Püüti ja taheti küll C. E. töö mõistet laiimatele hulkatele tutvustada, kuid asi jäi kau-

nis joiku. Aastal 1911. kui Dr. Clark läbisõidul Riias peatas, püüdis ta ise C. E. tööd selgitada, kuid ka sellel ei olnud suuremat tagajärge. Uues aastal 1918, kui Riia ew. jeltsi „Päästmise“ juhataja oma jeltsi noored C. E. ühinguks koondas, mis praegu üks suurematest ja elawamatest Lätis on, ja kindlal käel C. E. tööd edustama hakkas, tõusis suurem huwi sellele tööle vastu, mille tagajärg mitme C. E. ühingu tekkimine oli.

Umbes 1/2 aasta eest ühendati need noored C. E. liiduks. Liidu esimeheks waliti w. G. Rabe, abiesimeheks w. Mühle, laekahoidjaks w. Moltchanow ja kirjatometajaks ning reisisekretääriks w. Freimann. Kõik tähendatud wennad ja teised Lätis olewad C. E. ühingute juhatajad on mitmesugustes Saksamaa misjoni koolides jutlustaja kutsele ette valmistatud.

Nende liitu kuuluvad praegu 8 Saksa ja 2 Läti ühikut. Siis on end weel 11 Läti wennastekoguduste ühikut liitu astumiseks ühendatud. Kõrgis neis 21 ühikus on 468 liiget, kellest 264 tegewat, 126 poolehoidjat ja 77 auliiget on.

Et C. E. liit weel õige noor ja reisisekretäär liihkest aega oma ringreisi oli teinud, ei olnud ta kõigi ühingute sisenisse elusse sügavamaid pilke saanud heita. Kuid igal pool, kus ta on olnud, on ta tõsist püüdumist ja nõudmist sügawama usuelu järele näinud.

Reisisekretääri kõnele järgnesid üksikute ühingute aruanded. Neid aruandeid kuulates jäi armas mulje järele: just neetsamad tööwiisid ja abinõud on neil tarwitusel, mis meilgi Gestic. Niisama sügused mõttused, raskused ja puudused noorte töös, mis meilgi; kuid niisamuti peegelduwad ka Tunnistegija tunnistused nende mõttustest ja raskustest wälja, kui meilgi Gesti C. E. ühinguteft.

Lõpuks paluti öde Dertlingi (Pärnust) Gestic C. E. töö üle jutustada, mida wiimane ka tegi. Ta andis liihkese, selge ülewaate Gesti C. E. liidu üle, rääkides tema tulewiku kawatsustest ja tutvustades koosolijaid Gesti C. E.-laste hääleandja „Noorte Seluga,“ mida ta mõnes eksemplaaris neile näitas. Põnewusega kuulati naabrimaa C. E. tööst. Jääraniis huwi pakkus neile „Noorte Selu,“ mille wäljumus väga kena leiti olewat. Läti C. E.-lastel ei ole oma hääleandjat; nad telliwad ja loewad Saksamaa C. E.-laste hääleandjat „Jugendhilfe“.

Sellele järgnes lõpu sõna, üldlaul, palwe ja rõõmsal meelel lahkusid noored koost, et kell 4 p. l. jälle koosolekule ilmuda.

Pärast lõunat käsitati ainet: „Puhastatud teenimiseks.“

Reisisekretäär Freiman rääkis puhastuse tarwituseft. Mõned mõtted tema kõnest. — Wanad seadused pidid Jumala templi riistad kullast ehk üle kullatud olema; niisamuti pidid preestrid templisse Jumalat teenima minnes omad riided seljast wõtma ja need riided selga panema, mis teenistuse ajaks olid määratud. Uues seaduses tahab Jumal oma tööd oma laste läbi teha, seepärast peawad nad puhtad pühitsetud olema.

Bõhjus, miks me puhastatud peame olema, on

1) Issand ei ühenda ennast mitte ühe roojase olewusega ehk asjaga. Et me aga Temata midagi teha ei wõi, sellepärast peab meid puhastatama.

2) Meid peame puhastatud jaama teenistuse enda pärast. Puhastus töö nõuab puhtaid käsi. Kui me puhta töö kallale roojaste kätega läheme, siis on sellel tööl meie näpud jäljed näha. Meil on tegemist elavate hingedega. Kui me neile roojaste kätega lähineme, siis paistab neist varsti meie roojane pilt välja.

3) Meil on tegemist haawatud hingedega. Haavad nõuavad puhust, muudu võivad nad mädanema minna. Kui me roojaste kätega haawatutele lähineme, siis võime neile rohkem kahju, kui kasu saata.

3) Meie peame Issanda abilised olema, kes pulma jaali minejatele aitavad pulmarüüdeid selga panna. Kui nüüd meie roojased oleme, siis määrime ka teiste pulmaliste ülikonnad ära ja teeme neid kõlbmatuks.

Järgnes w. Mühle kõne: „Millest peame puhastuma?“

5—10 minutilistes kõnedes noori üles Issandale truuviks jääma.

Isseranis armas oli reisisekretääri Freimanni lõpufõna Joh. 15:14.

Issand tahab sõprust meiega pidada. Ta tahab meid oma ligidal näha. See kurvastab teda, kui me temast nii kaugel oleme. Sõbra ligiolek teeb õnnelikuks. Minult siis võib Ta meid täitsa õnnelikuks teha, kui me ta ligidal oleme. See sõprus on õnnis, sest

- 1) Ta tunneb meid täitsa.
- 2) Ta jagab meile rikkalikult kingitusi.
- 3) Ta on truu.
- 4) Ta jääb ikka meie juure.

See sõprus on kõigile kättesaadav, sest

- 1) Ta sõprade arv ei ole üles tähendatud,
- 2) meie ei ole Tema sõprusest välja arvatud,

Läti C. E. konverentstist osavõtjad. Cesti saadikud on XX pahemal Olga Dertling ja paremal pool Marta Wilgats.

- 1) Siivanematelt päritud pattudest ja puudustest.
- 2) Meie enda pattudest, mis veel korraldamata, üles tunnistamata.
- 3) Pühitsemata elust ja kõiksugu jala pattudest
- 4) Kõrkmeelest.
- 5) Eneelugupidamisest.
- 6) Bealiskaudselt olekust.
- 7) Keelepeetsmisest.

Puhastamise eesmärk on wiljakandmine. Mitte iga teenimine ei ole kroonitud wiljaga, s. o. võib teenida, ja mitte wilja kanda. Issand tahab meid puhastada jaks, et wilja kannaksime.

Mende kõnedele järgnesid veel paar kõnet ja siis tuli tunniajaline waheaeg, kus külalistele jällegi teelaud kaeti.

Õhtul, kella 7 ajal oli viimane, jumalagajätmise koosolek. Ühingu juhatajad hüüdsid soojade sõnadega

- 3) meie just oleme Tema sõprade hulka arvatud,
- 4) meie oleme selleks just kutjutud.

Lõpufõna ütles w. Rabe kõikidele ülestõusnud võiduvürsti Jeesust koju, töösse ja külasse kaasa võtta soovitades.

Koori laul, palve, üldlaul ja konverents oli lõppenud. Veel südamlikud käepigistused, terwitushüübed üksksteile ja juba hakkas muist külasi waksali poole sammuma, et veel samal õhtul koju sõita.

Meie, kaks Cesti külalist Lätis, tohtisime veel mõned päewad Riias viibida. Beagi jõudis ka meie kojuõidu aeg kätte.

Armas mulje jäi sest eimesest Läti C. E. konverentstist järele. Et Issand oma hilist wihma neile, kui ka meile C. E.-lastele rikkalikult sadada lajaks.

M. Wilgats.

Malche õdede piiblikool.

See kool on meile õdedele saanud armsaks kohaks, kus walitseb rahu ja armastus. Oderi jõe ääres, Falkenbergi ja Freienwalbi linnade wahel, imeilus ja kõrgemetja mägestikus, asub see õdede piiblikool. Majade seintel seisab juurte tähtedega: „Sinu riit

tulgu“ ja „Kas Jumala juures peaks midagi võimatu olema.“ Gemalt juba terwitawad need ülendawad sõnad rändajat.

Aprilli kuul 1898. aastal, kirjutas tuntud armeenlaste misjoooni edustaja õpetaja E. Lohmann omas

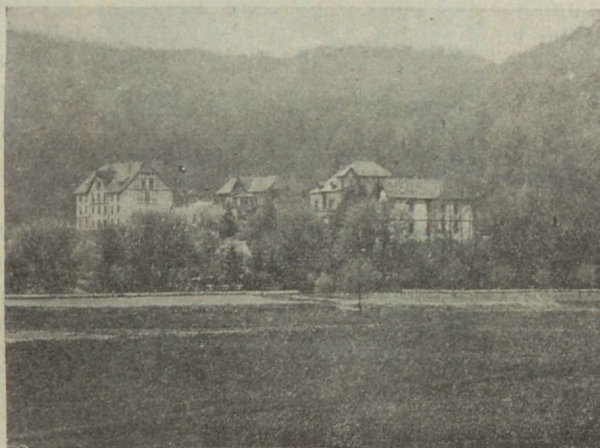
lehes artikli, pealkirja all „Tühjad kohad.“ Ta näitas selles paganamaa naiste häda ja kutsus kodumaa tütreid üles misjoni tööle. Artikkel lõpeb usulootusega, et neid õdesid leidub, kes valmis on kõik jätma ja „tühje kohti“ täitma. Siialgu puutub küll maja sarnaste õdede misjoni tööle ettevalmistamiseks. Kuid algus võiks siiski usus saada tehtud. Tulla tohiks ainult need, kes kõrgetest mõtetest vabad, vast et see maja õige „piiblimaja“ peab olema.

See artikkel leidis elavalt vastustaja õdede südamel. Lühikese aja jooksul võidi tööga alata juba jefamal aastal. Oktoobri kuus, algas esimene kurfus Freienwaldes 5 õega. Majaemaks tuli tubli õde A. von Hochstätter. Eht küll töö nii väikeselt algas, mõllis teiseks kurfuseks juba nii palju õdesid; et ruumid täis liig kitsaks kippusid jääda. Jumal kiitis ehituskruundi ilusa Malche orgu, kus nüüdi asub kool. Usus alati ehitustööga ja juba aastal 1900. tohtis kolmas kurfus 30 õega omas majas ävatud saada.

Mõne aasta pärast jäid aga ka need ruumid kitsaks ja jälle kinkis Jumal võimaluse veel suuremat maja ehitada, milles praegu ka kurfused peetakse. Sel majal on suur õppeaal ja 43 elutuba. Sellest koolist on aastate jooksul ligi 1000 õde läbi käinud ja siin õnnistatud õpetust saanud. Kõige maailma jagudesse laiali on nad läinud ja sõna ristist paljudesse viinud. Tänavu pühitseb kool oma 25. aasta juubelit.

Malche piiblikooli juhatus W. Hochstätter, õde Wasjerzug ja A. Hochstätter.

Malche piiblikooli majad.

Üheksa kuuline kurfuse aeg on sifemine ettevalmistus misjoni tööks kodu kui välismail. Siin liigutakse ainult piibli piirides. Sõna ristist ja täielikust äralunastamisest on õpetuse keskpunkt. Peasihiks pannakse selle peale, et isiklik vahetord Jumalaga korras oleks, sest sellest ripub kõik muu ära. Iga välimine töö ja teenistus peegeldab meie sifemist elu. Piiblikool tahab oma õdesid kasvatada sõnasse ja alalise waimu juhatusel all jäämisesse. Seal juures kasvatatakse usku ja rõõmu Jumala osatuses ja loomulikus lihtsas lapselikus elus Jumala töotuste peale rajades.

Kõik maja tööd, peale keetmise, teevad kurfuse õed. Nendes väikeses proovides on võimalik kuulnud eluks muuta. Seal juures saab end kõige parem omaelu surma.

Sifemiste läbielamise poolest on see 9-kuuline kurfuse aeg üllrikas. Igas suhtes tohime oma õnnistegijat, kui wägewat päästjat läbi elada. Kõige selle hea eest, mis Jumal meile siin kingib, võime teda ainult tänada ühe eluga, mis täiesti altarile pandud. Edaspidi eht „päew piiblikoolis.“

Teid terwitab teie

kaaswõtteleja õde piiblikoolist

Ilse Laas.

Ärkamine Läänemaal 1874—1884.

J. E.

Järg.

Niipea kui üks neist raamatu lahti lööb, langeb ta film selle salmi peale: „Ja tema on meid käskinud rahwale kuulutada ja tunnistada, et seefama on Jumalast seatud elawate ja surnute kohtumõistija (Mk. t. 10: 42). See salm oli sõnum taewast, mida Jumal neile saatis kinnituseks nende nõtruses. Kui nad nüüd lapselikus palmes oma südamed taewase Isa ette wälja olid puistanud, täitusid nende südamed niifuguse rääkimata rõõmuga, et ära minnes testamendi maha unustasid. Usu julgus täitis neid, kui Tallinna poole sammusid. Tallinna jõudes leidsid nad oma sõbrad, kellega nad Läänemaal tuttawaks saanud üles ja hakkasid ewangeeliumi kuulutama. Rahwast

woolas murdu kokku, et ruumid pea kitsaks jäid. Awaramaid ruumisid ei olnud neil võimalik kasutada. Kirikute tarwitamisest palwetundide jaoks ei tohtinud sel ajal undki näha ja Wennaste koguduse palmemaja, mis ka küll kaunis ruumikas oli, ei awanud oma uksti wõõrastele kuulutajatele. Linunud Herrnhutile oli püha Waimu töö wõõras asi ja ta wanemad juhid tõrjusid „wõõrawaimulised“ oma kooskäimise paigast eemale. Ka seegi ei aidanud, et küll tollaegne hoolekandja wend R. T. Knote wäga ärkamise poolt oli. Tallinna wana wendade kätte jäi mõit. Kaks suwet ja üks talwe ei olnud neil mujal kogumisepaika, kui Pärnu maanteel Wieckmanni hei-

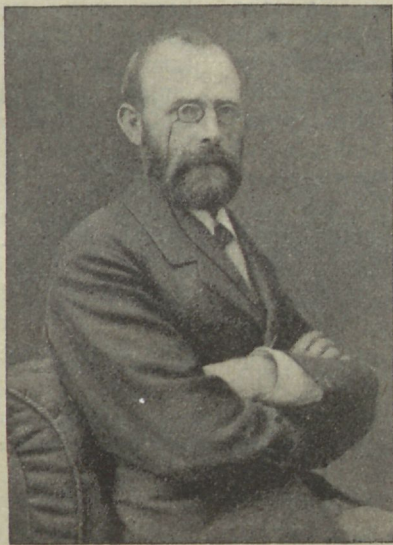
namaal lageda taewa all ja talwel Wieckmanni juwekorteris, kus õhk mõni kord nii rõhuv oli, et küünlad ära kustufid ja rahwas pimedusse jäid. Aga see ei mõinud kõik püha Waimu tööd takistada. Tuli hakkas põlema. Ärganud hinged hakkasid igal pool ka kõigis patu- ja hukatusepaikades näit. kõrtsides, õlle poobides, ja isegi häbimajades Jeesust tunnista- tama ja hingesid wälja kutsuma. See töö on wilja kannud. Seda tunnistas juur usklike hulk Tallinnas. Ka ruumide suhtes juhatas neile Jumal teed. Wend W. Wieckmann, kes wäga ärkamisele kaasa tundis, ehitas omal kulul Ewangeeliumi maja selfti krundi serwa peale uue palwemaja, mis 21. detsembril 1881. a. sisse õnnistati. Seda nimetatakse weel tänapäew Ewangeeliumi palwemajaks ja ta asub Tšechi mäel, kus enne Tallinna pealae ase olnud. Nüüdki weel on ta tihti rahwaga täidetud, kes elu sõna järele janutab. Seal mõisid nüüd mõõrad wennad wabalt kuulutada ja ärganud hinged koos käia. Ärkamine oleks weel kaugemale tunginud, kui liig kõwa wastuseis, kohalise waimulikkuse ja wanameel- sete Herrnhuti wendade poolt talle tublit tõket ei ei oleks teinud. Jumala Waim ei tungi senna wägi- se töötama, kus talle kõigilt poolt kangesti vastu sõditakse. Seda tõendamad meile Õnnistegija sõnad, mis Ta Jisraeli rahwa waimulikkude juhtide kohta ütleb: „Säda teile! Teie kirjatundjad ja wariseerid, teie salalikud, kes teie taewariigi kinni panete inimeste eest! Sest teie ei lähe ise sisse, ega lae neid sisse minna, kes tahawad sisse minna. (Matt. 23 : 13). Nii jäid siis seekord Liwimaa ja mõned Eestimaa nurgad ärkamise tulest peaaegu üsna puutumata. Püha Waimu tuli aga ei ole sellest ajast saadik üalgi täiesti kustunud. Kui laialine tuli küll kustus leegitfes mõni üksik lõhe ikka edasi weel siin ja seal. Kõige suurem neist oli ärkamine Rapla kihelkonnas 1889. aastal, mille keskpunktiks Palamulla küla. Mu wallas. Selle ärkamise juhtidest on nimetada Mart Meinwald Nisfist ja Jüri Willart Raplast. Teiste nimed, kes alles elawad jäägu nimetamata. Üksikud ädemed neist wäiketest lõketest on igale poole laiali lenna- snud ja ka neis paigus tule põlema süütanud, kuhu ta esiotsja ei mõinud tungida. Nii wõime enamasti igal pool meie Eestimaal Jumala lapsi leida. Kord paarikümne aasta jooksul nättas püha Waimu tuli juba peaaegu kustunud olewat. Umberpöörmissi üksikute hingede juures tuli muidugi ette, aga juurema- test liikumistest ei olnud palju kuulda. Maailm lootis et wanad „palwe taadid ja eided“ lähewad warsti mulda, noored enam nii rumalad ei ole, et endile lafeward sõherdusi ufuhullustusi sisse tuupida, ja siis on sellel ajal lõpp. Aga nad hõiskasid liiga wara. Tuli hõõgus tafa hiljukesi tuha all edasi ja 1912. aastal löi jälle Paslepa wallas Noarootsi kihelkonnas loitma. Küll ei ole see nii laialine ega wägew olnud kui esimene, aga õnnisustikas mõju on ka temal olnud. Mitmes paigus on peale jeda wäikesed ärka- mised olnud nimelt Lääne-Nigula kihelkonnas Turwa- lepa külas ja mujal tema piirides, Juurus, Sageris ja mitmes muus paigus, mida kõik ei jõua nimeta- da. Meie tänane Jssand, et ka meie Eestimaal mitmel korral see armu tuli on põlenud ja ei jäta

järele palumast, et weel üks suur ärkamine läbi meie kodumaa käiks enne kui usklike Jumala laste lootus, Jeesuse Kristuse jälletulemine, täide läheb.

Ärkamise käik ja iseloom.

Nüüd tahakime endid ehk ka pisut selle ärkami- se käiguga tutvustada, et ise otsustada wõiksime; kas see Jumala Waimu töö mõi ufuhullustus oli, nagu pilkajad armastawad öelda. Selle juures tule- wad ka ta iseloomu head ja halwad küljed nähta- wale, et näha wõime, mis ülemalt, ja mis alt oli. Teatavasti tarwitab ärkamine tublifid juhtisid ehk eest wadajaid, s. o. niifuguseid püha Waimu walgsu- tatud ja õpetatud mehi, kes ärganud hingesid liial- duste ja õigest sihist kõrwalekaldumiste eest hoiata- wad, neid isalikult juhatawad ja õpetawad, kuni „Kristus oma tegumoe nendes kätte on saanud, (Kal. 4 : 19,) et terve liikumine eesmärgi kätte saaks, mistarwis Jssand teda on kinkinud. Esimestel ärka- mistel, milledest meile piibel jutustab, olid juhataja- teks apostlid. Nad tegid seda tööd suure hoolega ja nende tööd kandis palju wilja. Nii näeme, et juha- tajad ärkamises suurt osa mängiwad ja sellepärast on meil ka waja kõige esiteks just neid tähele panna. Selle ärkamise käiku waadeldes peame küll ütleva, et juhatajad selle sõna täielises mõttes ei olnudki. Kiriku õpetajad, kes seda õigusega oleksid pidanud olema, olid ärkamise suhtes kas üks kõikjed, oska- matud ehk koguni waenulised. Sõherdused olid ka peaaegu kõik tolleagedel palwemajade wennad ja neidki ei olnud igal pool olemas. Anumad, kes seda oleks olla mõinud, olid Rootsi misjonärid ja nad olid ka oma ringkondades selles suhtes tegewad, aga kui umbkeelsed ei pääfenud nad Eesti rahwale ligi, kelle seas ärkamine kõige enam laiali lagunes. Warsti lahkusid nad ka Eestimaa pinnalt Thoren 188. aastal, Desterblom hiljem. Nii jäi terve juha- tus nende noorte ärganud wendade hooleks, keda küll ainult juhatajate asetäitjateks wõib nimetada. Siiski wõis ka Jumal neid selle suure ülesande jaoks tarwitada. Pidi ju kord eeslgi prohmeti jõe- duse ära keelama. Nagu kord Jssand Sauluse kui endise kristlaste tagakiufaja apostli ameti peale ära walis, nii sündis ka nende noorte meestega, kes ärkamise tuld laiali kandma ja ühtlasi ka terve liikumise juhatajatena ja elunditena tegewad pidid olema. Nende endise elu järele otsustades, wõis mõni isedige wariseer neid täie õigusega kõige üleannetu- mateks nimetada. Seda ei salanudki nad ise. Tunnis- tas ju keegi neist, et ta puuwilja warastades kõik külla rohuatad läbi käinud. Jumal oli aga neid kui tarwilisi tööriistu seekord ära näinud ja tema ära- walimine äratas küll imestust, aga meie teame et kõik hästi on tehtud. Nende kutsumine oli kiire. Kui hiljuti ärganud hinged tundsid nad alles rasket patu walu mis kui tuli nendes põles, aga pidid juba rahwale kuulutama. Sifemine südame sund ja rahwas ise ei annud neile rahu, ega aega seista. Sägawaid, asjalikke pühakirja seletusi ja ilukõnesid ei mõinud nad hariduse puudusel ette kanda. Nende kõned ei olnud pehmed õliga mõitunud meelitused, waid kõwad ja waljud manitsused, mis tihti ähwardusteks muutu-

fid. Patu walu, mis nende endi südameid täitis, sun-
dis neid ka teiste wastu hüüdma ja mis südamest
tuleb, läheb ka südamesse. Pole siis waja imestada
kui nende lihtsad, nukilised ja pealegi walgud kõned
kuuljate peale iseäralikku mõju avaldasid. Apostel
Paulus kirjutab korintlastele, et tahab „mitte uhkete
kõnet, waid nende wäge katjuda“ (1. Kor. 4: 19).
ja teeb seeda kindla wahe uhke kõne ja wäe wahel.
Amberpöörmata inimesele on see wahe arusaamatu
asi ainult uuestifündinud inimele mõib seda ära mõista.
See wahe lahutas ka mainitud noori wendi teistest
tolleaegsetest Jumala sõna kuulutajatest ära. Neil oli
wägi, mis kõiki imestama pani. Ühe noore wenna
kõne olnud nii wägew kunlajatest läbi tungima, et
see nende ihus wärinad sünnitanud, mis jaluft alga-
nud ja pealael lõppenud. Kõigis elus olid nad wäga
ettewaatlikud, et maailma asjad seda kallist wara—
Jumala wäge ära ei riisu. Läkšid paar wenda kuhu-
gile kuulutama, käisid nad 30—40 wersta ära ilma,
et sõnakestki üksiteisega oleksid rää-
kinud. Palwe õhkamisi taewa poole
saates walmistasiid nad waikides
ennast jutlustamisele ette. Oh see
oli auline ettewalmistus, mis enam
tulu tõi, kui pühakirja studeerimine,
retooriliste ja homileetiliste seaduste
õppimine! Argu ka meie, muude
seas säherdust ettewalmistawist unu-
tagu! Mäherdune hiilgaw tagajärg
sellel oli, näitawad meile paar fakti:
Ühes külas ol ipalwetund, kuhu palju
rahwast oli kokku tulnud, muude
seas ka mitmed noored wennad, kes
wõisid kuulutada. Reegi noormees
algas tundi ja pidas kõne, mis mis
waimu ja wäega oli täidetud. Kõ-
net sisaldawad kutsumised, õpetused
ja manitsused avaldasid suurt mõju
rahwa peale. Semale järgnes teine
noormees, kes ka hea kõnelejana
oli tuntud. See kord ei wõinud ta
peaaegu midagi kõneleada ja pidi
häbiga kõneplatsilt ära astuma.

T. E. Thoren Noarootsist lahtudes.

Noor wend, kes esimese kõne oli pidanud, õh-
kas südamest Jumala poole, astus laua ääre, luges
eelmise wenna seletamata jäänud kirjasõna uuesti
ette ja hakkas kõnelema, nii et pealkuulajad kõne
wäge, waimu ja tarkuust imeks panid. Teadis ju iga-
üks et ta inimlikult sugugi ennast ette ei olnud wal-
mistanud. Teinekord ühes koolimajas, oli mainitud
wennal puudulise lugemisoskuse pärast raske
kirjasõna ette lugeda. Ta pani piibli kinni, luges,
peaft pika kirjasõna ette ja pidas läbitungiva kõne.
Kõige selle juures olid nad wäga alandlikud, teades
et suur wägi kõik Jumala pärast oli. Nii esinewad
selleaegsed arganud noored wennad, kelle õlgadele ka
juhatused koorm paratamatult langes wägewate äratus-
jutlustajatena, aga koguni mitte Jumala riigi töös
kaua kogunud juhatajatena. Sel tagajärjel pääsid ka
segadused wallali, milledest eelpool kõneleme. Aga
ega wennad ükski tõbtegiwad olnud. Kõik rahwas
kuulutas Jumala suuri imeasju. Reegi ümber pöör-

nud naisterahwas ruttas seda maad läbi ööd oma
oma õele kuulutama, mis Jumal ta ta hingega oli
teinud. Ta jõudis hommikul alles kohale juft siis,
kui öde loomi metsa ajas. Pisaraid nuttes palus ta
ka öde maailmast lahkuda ja Jeesuse poole pöördu-
da. Öde pidas teda nõrgameelseks ja püüdis wastu
rääkida. Ta palu saga nii härdasti edasi, mis teisele
astla südamesse jättis ja wist omal ajal wilja kandis.
Ta oli teinud, mis ta oli wõinud. Nii olid kõik
armusaanud patused liikumas ja tegid Isandale tööd.
Sellest tulkigi, et, ärkamise tuli kiiresti edasi lagunes.
Palwetunnid olid niisama täis elu ja wäge. Neis
tulid imelikud nähtused ette, nimelt: kramplikud wäri-
semised ja minestamised, mis rahwast ehmatusega
täitsid japatu tundmisele teed südamesse lahti tegid.
Wäri-sejad lugesid ümisesdes palweid, mis tihti kaks
kolm tundi kestsid. Weel imelikum oli minestus:
inimene langes hingetumalt maha, kui furnud. Mõni
oli kaks kolm tundi furnult maas, mõni weel kauem,

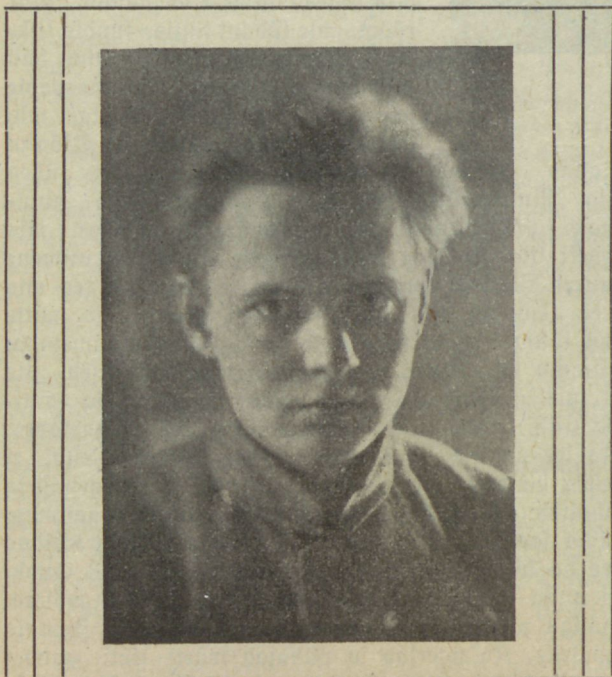
wahel terve päewa. Kaks neit
langesid nelja päewa õhtul mines-
tusesse, millest üks alles pühapäewa
õhtul hingetumalt wankri peal kodu
wiidi, kus ta pikkamisi toibus, kuna
tema esmaspäewal ellu tõusis ja
oma jalgadega koju läks. Kõik arga-
nud hinged käisid enne raskest patu
walust läbi, mis nende oma tunnis-
tuse järele kui tuli liikmetes põles
ja nende südamed hirmsa ahastu-
sega täitis, millest siis ka wäri-se-
mised ja minestused tekkisid. Seal
ilmus ka warsti tihti selsamal õhtul
suur Jumala arm — oh misfugune
rõõm oli siis, kiitmine, tänamine ja
juubeldamine. Unustatud olid wäri-
semised, minestus ja patuwala. Nad
olid uuteks inimesteks saanud. Suur
rõõm, mis südan täitis, sundis liik-
meid unustama: nad hakkasid käsi
plaksutama, hõiskama ja ülespoole
hüppama. Hüppamise kohta, mis
iseäranis Sutlepa külas ja Wõnnu

wallas Ridala kihelkonnas ette tuli, on ühed
liig jümpaatilise seisukoha wõtnud, seda ainu-
maks palwetunni elu tundemärgiks lugedes, mis
ometi liig on. See mõib ju ette tulla, et inimene
suurest rõõmuft kui joobnud on, et ifegi ei tea mis
teeb. Inimest, kes jälle südamest hüppab, ja mitte
ihu liikmetega ei tohi meie siiski tuimaks nimetada,
niisama ka palwetundi, kus mainitud nähtused ette
ei tule. Teised selle wastu wõtawad jälle liig anti-
paatilise seisukoha seda kurjawaimu tööks nimetades.
Ka see on liig julge otsustamine. Wõib ju olla, et
selles ka wale waimu tööd, liialduft, järeletegemisi ja
lihalikku olluust on olnud. Mis asi on siin maailmas,
mida saadan wale waimu läbi järele ei tee? Kuidas
see ka hüppamise suhtes ei wõinud sündida? Siiski
ei anna see põhjust asja absoluutst hukka mõista.
Jäägu niisuguste asjade õige armustamine Jumala
hooleks. Ka naerjad ja pilkajad mõeti tihti palwe-
tunnis kinni. Ühel pühapäewal wõtsid kaks meest,

kui end kõrtsis hästi täis olid joonud, nõuks palvetundi minna, et seal lugejaid läbi peksta! Suure lärmiga sõitsid nad talu õue, kuhu rahvas end palvetunnile oli kogunud. Kuulutaja wend seisus kuski kõrgema koha peal rahwa keskel. Iseenesest mõista oli meestel wõimatu kohe pakjust rahwast läbi tungida ja tahes ehk tahtmata pidid nad seisma jääma ja kuulutaja wenna sõnu kuulama. Asi muutis. Teine mees hakkas kibedasti nutma oma patu pärast ja unustas ettewõtetud hoopis ära. Pärast kõnet hakkas rahwas ta ümber laulma, mida mees ise ka nuttes nuttes kaasa tegi. Seltsimees põgenes jeda nähes wankri peale ja sõitis koju. Teine aga tunnistas oma süü üles ja sai Jumala lapseks. Keegi uhke ja kui Jumala riigi wastane oli ühte kuulutajat surmaga ähwardades hoiatanud oma külasse tulemast, et seal Jumala sõna kuulutada. Wend, kes enne seal juba oli käinud, ei wõinud ju sest midagi hoolida. Kui mainitud mehe naine ka ärkamist oli saanud, läks ta weel kurjemaks. Ükskord tuli talle ime tahtmine ise kord lugemist kuulama minna. Ta läks. Sealt sai ta haawa südamesse ja paari nädala pärast oli ta ümber pöördud. Kes mingisuguse kõrwalise tee peale tagasi pöörama. Nii oli keegi kohtumõistja meele fiske langenud. Et sel ajal küll palju tõsiseid Jumala lapsi leidis, olid siiski tema teades ainult kuulutaja ja kaks kuulajat weel õige tee peal, kuna teisi, teisi kõiki eksteel arwas olevat. Ja wõi needki kaua meata olid. Iõulu laupäewa õhtul liigutanud õigetee peal olem kuulutaja wend rahwaga kõneledes sõrmi. See pahandanud mainitud meest ja ta lahkunud enne palwetunni lõppu koosolekult. Nüüd jäid need kaks kuulajat weel õige tee peale. Esimese pühja hommikul oli ka nende wäärtus null. Kiriku teel kohtas ta nendega, esimene sõitis uues saqnis,

ja teine keegi naisterahwas toreda rätikuga, kiriku poole. Uus faan ja tore rätik mehele ei meeldinud ja ta mõistis neid hukka. Nüüd oli ta üsna üksi. Minustki inimest ei olnud olemas, kellega ta ennaft oleks wõinud ühendada. Wiimaks jäi ta haigeks. Esiotja oli ta kange oma õiguses. Kui aga walgus jälle ta südamesse tungis, nägi ta oma wiletsat ja uhket südant. Nüüd oli kõik õigus otjas ja ta tundis põrgu hirmu. Ta lasi selle wenna kes palwetunnil sõrmi oli liigutanud, oma juure kutsuda, heitis põswili tema jalge ette ja palus oma süüdi andeks. Nüüd leidis ta jälle armu. Mitmed pidid ümberpöörmisses rasketest wõitlustest läbi käima. Keegi wanaldane naisterahwas, kes kõikide teades waga ja Jumalakartlik palwe inimene oli ja ärkamise üle rõõmustas, käis hoolega ärganud hingede palwetundides ja püüdis kõigest südamest osajaaamist Jeesusega. Ta sirutas kangesti end Jumala lapse õiguse järele. Hinge waenlane seisus aga kangesti selle wastu. Kõige pealt wõttis ta naise kurgu ja keele oma meelewalda. Tahtis ta Jumalat oma palvetes appi hüüda, pöördi sõna „Jumal“ tema suus „kuradiks“ ja kui ta tahtis öelda: „Tagane jäatan,“ siis käänati see tema suus: „Tagane Jumal.“ Hirmjas ahastuses läks mitu nädalat mööda ja kõik inimeste abi oli tühine. Ühel hommikul tuli Jumal ise maefele, nõdrale, wõitlejale abiks. Hirmus ja raske oli pealt näha, kuidas naine murdus ja rappus. Kõik ta liikmed wabisesid ja arusaamata ümifew hääli tuli kuuldawale, mis umbes tund aega kestis ja wiimaks õndsaa rahu tundmisega lõppes. Oma wagadus oli kadunud ja ta sai tõsiseks ja kindlaks wõitlejaks, kes surmani Jeesusele truuks jäi.

(Järgneb).

Peeter Sink.

Peeter Sink.

Magu iga töö mida korralikult teha tahetakse, on ainult siis kordaminew, kui jeda mees teeb, kes selle tööle end andunud. Niisama on lugu ka Isanda wiinamäel, ehk seal küll päiwiti töötäsi — palju, kui ka abilisi wajab ta: Meie Gesti C. E. noorfoo töös on see tuntaw puundus jiiamaani olnud, mis nüüd enam wähem kahe reisifekretääri läbi kõrwaldatud saab.

Minewa aasta jaima õe, kes Saksamaal end ette walmistas ja seal praegu weel reisib, tänawu tohtisime ka wenda Peeter Sink'i, terwitada. — Ta lühikene elukäik oleks järgmine: Sündis 30. märtsil (uue l.) 1902 aastal Wiljandi maakonnas, Pilsitwewere kihelkonnas, Soomeweres. Õppis esialgselt sealses ministeeriumikoolis mille lõpetamise puhul soowi awaldas Tallinna kunst-tööstuskooli astuda, kuid wanemate soovil astus weel Põltsamaa kõrgema algkooli mille ka aasta pärast 1916 aastal lõpetas. Järgnewal jügisel awanes ometi wõimalus kunst-tööstuskooli fiske astuda, mille 1919 aasta fewadel lõpetas, wahapeal ka wabadusföjast osawõttes.

Juba sõja hädaõhtudes ja raskustes jäi Jumal rääkida kutsudes ümber pöörmissete — kuid olid unis-

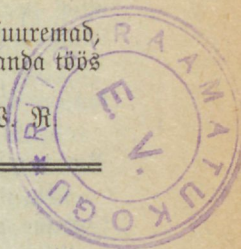
tatud sõja hääd, kadus ka Jumal — kuni ta teisel teel uuesti kutsus, millele ka Jumalale äraandmine järgnes.

Elu mis pidi kunstile ohverdatama, sai Issanda Jeesusele ja tema teenimisele. Kunsti kallis ja ilus pärl sai väärtuslikema ja suurema, Jeesuse vastu ümber vahetatud. Nasta poolteist sai waba olla kui jälle kutse sõjawäe teenistusesse tuli — milles kuni tänawu mai kuuni teenis.

Tohime Issandat tänada, et ta meie nooremehe on annud kellel püüid südamest Issandale töötada — meie palwe peab olema, et Jeesus talle palju armu ta töös annaks.

Kuid ka ainelised kohustused on meil suuremad, seepärast — ärgu olgu me südamed üffi Issanda töös kaaja tundmas waid ka me rahataksud.

W. R.

16.

Pompei linna orjatüdruk.

Tõlkinud D. W.

„Dominus Strohwinus on ju termes Pompeis tuntutud,“ oli wastus. „Mina aga olen siin mõdras, ma wõin Teile oma eluloo mõne sõnaga jutustada. Ma olen roomlane, kuid Greekamaal sündinud. Mu isa elas Korintuses, kus ka mina sündisin. Mu nimi on Martsellus Viktor. Isa pärandas mulle väikeste kapitaali, mida ma aga mõne aja eest Roomas kauba alla panin. Korintuses lootsin ma kaupa kasuga müüa. Teel hukkus aga laew, kõik mu warandus wajus merde, ma ise pääsin waewalt eluga. Siis rändasin ma Pompeise lootes riipalju andeid koguda, et võimalik oleks Greekamaale tagasi sõita. Seal oleksid mu isa sõbrad mind wististi aidanud. Töötasin ja kerjasin, kuni wiimaks tarwilise summa kogusin; seal jäin aga mõne nädala eest haigeks, raha lõppes jälle.* Nüüd olen küll terve, kuid ainult mõne penni suutsin siamaale teentida.“

„Teil näib siis wähe õnne olevat,“ wastas Strohwinus. „Fortuna ei tunne Teiega kaasa.“

Viktor ütles ainult: „Sõ ligineb kiirel sammul. Kas Teil, domina, mantlit ei ole? On kellelgi jõöki kaafas?“

„Süüa? Kes oleks selle peale mõelnud?“

„Mul on mantel,“ ütles Martsia pead tõstes. „Tule Kamilla, istu mu kõrwale. Süüa pole wist ükski mõtnud.“

Tänulikult wõttis Kamilla Martsia pakkumise wastu, sefi ta kannatas juba külma käes.

„Midagi ei ole süüa?“ hüüdis Strohwinus hirmunult.

„Mul on kaks väikest leiba,“ kõlas nüüd Floora kartlik hää. „Siin nad on.“

„Ka mul on kaks kooki,“ ütles Sowronia.

Selle lühikeste jutuajal wabastas Viktor teise kää, tõmbas oma paksu walge mantli seljast ja ulatas selle Floorale õeldes:

„Kui Teie ja Teie seltsiline mu mantli ümber wõtaksite, siis oleksite Teie wähegi külma eest kaitsitud.“

Floora imestas nende sõnade üle, Sowronia aga wastas ruttu: „Oh ei, dominus, seda ei wõi meie enestele lubada. Teil hakkaks külm; meie oleme ainult orjad ja kõigega harjunud. Meie täname teid lahke pakkumise eest.“

„Kui ma aerutan, ei hakka mul külm,“ oli Viktori wastus, „tehke kuidas tahate, aga mina teda enam selga ei pane.“

Ta lisas veel mõne sõna Greeka keeli ja Kamillale näis, nagu oleks ta ka sõna „ichthys“ õelnud. Nüüd teadis Kamilla, et nende uus sõber kristlane oli. See mõte sai kindlamaks, kui ta nägi, kuidas kõne Sowronia peale mõjus. Sowronia tänas veel kord, wõttis mantli, istus Floora kõrwale ja nüüd olid mõlemad külma eest kaitsitud.

K u e s p e a t ü k k .

Põgenejad leiawad kodu.

Õhk oli rõhuv ja taewas tinahall, kui wiimaks uus päew algas. Kallas seisis ikka veel tuhasao all, kuid põgenejatel oli ju laht selja taga. Loomulik küsimine tärkas neis nüüd: kus kohal ja millal wõiksid nad maale jõuda? Ükski ei suutnud wastata, kindel oli igatahes, et kauemaks toidu tagawarata merele jääda ei wõi ja teiseks — püüaksid nad maabuda enne kui Wesuuv täiesti waigistunud, tähendaks see nende surma. Strohwinus, kes ei olnud harjunud tööd tegema, kaebas, et ta wäga wäsinud olla.

Weel ei olnud päew täiesti koitnud, kui ju üks aer ta käest lahti pääsis. Püüdes seda tabada, oleks ta peaaegu paadi küljeli wiinud. Saadi küll wiimaks aer kätte, kuid ta murdus keskelt pooleks. See oli õnnetus! Strohwinus wõttis wõõ, et aeru kokku siduda, kuid asjata, pidi wiimaks tunnistama, et see asjata waew oli. Viktor sõudis kahekordse jõuga; kuid waewalt möödus tund ja ta märkas, et ka tema aer lõhkema hakkab. Strohwinuse nõuandel sõudis ta nüüd kalda poole. Stabia paistis eemalt ja lained ajasid paati selles ses sihis edasi. Korraga murdus ka kolmas aer.

„Nüüd oleme kadunud,“ hüüdis Strohwinus. „Weel mitte,“ wastas Viktor rahulikult. „Üks aer on ju veel.“

Kuid asjata oli ühe aeruga sõuda, ja peagi pani Viktor selle paati. Sealjuures awaldas ta näol ime-lik hingerahu, — Strohwinusele arusaamata.

„Kui tuul ei tõuse ja meid maale ei aja, ei jõua me kunagi randa,“ ütles Viktor.

„Mis saab meist nüüd?“ hüüdsid Strohwinus ja Martsia kui ühest suust, kuna Floora huultelt hirmu- hülle kajas.

„Õhk tuleb mõni suur laew ja wõtab meid enesega,“ wastas Viktor.

„Kas ta wiiks meid kohe maale?“ küsis Martsia kaebawal häälel.

„Seda küll mitte,“ vastas Viktor. „Sel juhtumisel peaksi me laewaga temale määratud sadamasse kaasa sõitma, wõib olla Joppe ehk Kasfiteriidesse.“

„Ja kui ühtki laewa ei tule?“ küsis Strohwiuse kulmu kortfutades.

„Siis peame surmale wastu vaatama,“ ütles Viktor niisama rahuliseft.

Martsia ehmatas ja furus end õe wastu, nagu juudaks teda inimese nõrgad käed hoida selle hirmuwalitseja eest.

„Siis peame surema,“ jostistas ta. „Ma kardan surma. Kas Te arwate tõesti, et meie peame surema? Kas ükski jumalatest meie peale ei halasta?“

„Surma?“ kordas Strohwiuse samal toonil kui Martsia. „Wee peal, maad nähes nalga surema! Kas Teil miskit paremat meile pole ütelda noormees?“

„Annaksin ma teile mingit lootust, siis petaksin teid sellega,“ oli Viktori wastus.

„Kas ei saaks kuidagi jumalatest halastust wälja kutsuda?“ ohkas Martsia. „Ohwerdada ei ole meil wõimalik, kas ei wõiks aga tötusi teha?“

„Ja kuidas tahate neid tajuda?“ ütles Strohwiuse põlastawalt.

„Meil ei ole ju midagi enam,“ lihas Kamilla kurwalt juure.

„Ja wäikeste hinna eest ei tee jumalad midagi,“ pilkas Strohwiuse.

„Oh ärge wihastage jumalaid weel enam!“ hüüdis Martsia. „Peaksi nad Teid parem kuulma, siis oleksime kadunud. Oh, wõiksimme ometi ohwerdada! Ma kardan surma nii väga.“

Martsia elus oli tõsine filmapilk. Mida tunnewad paljud inimesed surma lähinemisel, seda tundis ka tema. Ta tundis korruga, kui hirmus on hingel katmatult Jumala ette astuda, lepitamatult Tema ette ilmuda. Pilgaku inimesed usku ja seaduse werd; leiawad nad aga korruga surma eneste eest, siis lõpeb pilkamine — ehk olgu siis, et inimese nõnda oma õiguse kuuega on kaetud, et tal alles pärast surma tõde awaneb.

Kamilla waatas üles ja nägi Strohwiuse, Flooria ja Martsia nägudel ühesugust lootusetat olekut. Kui suur wahe nende ja Viktori ja Sowronia wahel! Wiimaste nägudelt paistis sügaw rahu, tõsidus ja lahkus peegeldusid nende filmist.

„On niisugune wahe meie ja kristlaste wahel?“ küsis Kamilla eneselt. „Siis tahaksin ka mina kristlane olla. Maksab kaotada elu, kui surmale nii julgesti wõib silma waadata.“

Esimestel aegadel oli ristikogudusel palju elawam ja kindlam igawese elu lootus, kui pärast poole kergeamal ajal.

Mõneks ajaks walitses paadis sügaw waikus. Strohwiuse näol peegeldas wõitlus, mis ta hinges käimas. Floora nuttis end wastu Sowroniat toetades. Martsia lamas maas, pea õe põlwel. Viktor waatas kaugele, kaugele, wahetewahel tõstes filmi

taewa poole. Tõsine, waikne rahu täitis teda ja Sowroniat.

„Kus Teie teate, kus me nüüd oleme, dominus Viktor?“ küsis Strohwiuse mõne aja pärast. „Kui meid näiteks nii edasi aetakse, kuhu siis wiimaks jõuaksimme?“

„Ma arwan, Trinakriasse,“ vastas Viktor.

„Wõime meie nii kaua elada?“

„Üks wõi teine meie seast ehk peaks wastu,“ ütles Viktor tasa.

Jälle õhkas Martsia — ja tuul ajas neid kogu päewa.

Teine õõ leidis eest surmani wäsinud, ära wäikeste hulgakese. Toidutagawara oli mõne tunni eest otsa lõppenud. Wihma hakkas sadama. Tõusis tuul ja pani paadisoliigid weel enam kannatama. Martsial oli ta iseloomu ja kaswatuse tõttu kõige nõrgem wastupanemisjõud — ta kannatas nüüd enam kui teised. Strohwiuse kohta oleks wõinud öelda, et ta pahas tujus oli. Viktor istus waikselt ja tegi kõik mis wõis, et teisi rahustada, ilma et oma mõtteid oleks awaldanud,

Martsia ja Strohwiuse jagasid Ajaksi soowi:

„Kui peab surm meie osa olema, siis lasse meid wähemalt päewawalgel surra!“

Korruga tõstis Viktor pead, kuulatas tähepanelikult ja saatis siis walju wilehääle kaugusse.

„Jääd see inimese rumalaks?“ ümises Strohwiuse oma ette. Kuid järgmisel filmapilgul ärkas kõikide südames üus lootus, sest üle weepinna kajas nõrk wastuhüüe. Hüüti uuesti ühisel jõul — jälle wastati nüüd juba lähemal. Rahtlemata lähines neile keegi. Wiimaks nägid nad pikka musta laewa kogu eneste poole ujumat; kuid nüüd langes roomlaste lootus uuesti, kuules, et wõõrad neid Greeka keeles kõnetasid. Siis aga tõusis Viktor paadis püsti ja wastas wabalt sesfamas keeles.

Peagi jutustas Viktor oma kaaslastele: See on Korintuse kaubalaew; kapten on nõus meid päale wõtma. Et mul seal sõpru on, siis läheb asi päris hästi. Domina Martsia peab kõigepealt laewale wiidama.“

Martsiale järgnesid teised, wiimaseks astus Viktor laewale.

Üks mõte rõhus Kamilla südant ja ta ei mõistnud, mis pärast Martsia kordagi seda ühte küsimust ei puudutanud. Mis oli nende wanematest saanud? Olid nad teiselepoole põgenenud, kus kraaterist lendawad kiwid neid surmanud? Ei saanud nad ehk rahwa murre pärast linnast wäljagi? Miks ei tulnud nad järele, nii kui enne räägitud? Oh wõiksin ma midagi nende saatusest teada saada! mõtles Kamilla kõige aja.

Järgmise päewa õhtuks olid põgenejad wähe puhunud ja said nüüd jälle laewalael kokku.

„Mida jumalad meid nüüd hädaohuta Korintuse linna, näib, et sinna peame sõitma,“ ütles Strohwiuse „Dominus Viktor, Teie ütlesite eneselt seal sõpru olemat?“

„On küll,“ vastas Viktor. Üks on wanem inemene, nimega Koriander. Äle kolmekümne aasta on ta mu isa kõige parem sõber olnud. Kord olla mu teda hädas aidanud ja ma ei usu, et see mees wana heategu unustab. Peagi ütles ta mulle sagedasti, et kui mul iial peaks abi tarwis olema, siis wõin ma julgesti tema juure tulla.

Tehti maha, et Korintuse jõudes Viktor sõbra juure pidi minema, kuna teised niikauaks Strohwiuse hoole all kaldale pidid jääma. Martsia pärast olid kõik iseäranis mures.

Kui laew wiimaks Korintuse sadamasse jõudis, olid kõik peale Viktori sõidust tüdinud. Kaldal asetati Martsia puu wilusse; teised istusid ta juure, kuna Viktor kahe sõbra poole teele läks. Strohwiuse oli väga wäsinud ja jäi warsti magama, niisama ka Floora. Kamilla ja Sowronia jäid weel walwama. Iseäraline tunne waldas Kamillat siin wõõral maal — ta oli ükski, kaitseta, hädasohtude wastu walmistamata. Wiimaks wõttis uni ka teda kiinni ja ta uinus Martsia kõrwale. Sowronia ükski walwas. Ta istus pöõsa wilus taewapoole pöördud peaga, arwatavasti oli ta hing ojasoomises Jumalaga. Nii mõtles ka keegi, kes sel filmapilgul kuulmata sammul üle rõhu astus ja nüüd seisma jäi enne kui rääkima hakkas.

„Kui armas on ta omas julguses!“ mõtles Martsellus Viktor. „Kui wiletsus tuleb, ei karda tema; ta süda loodab Isjanda peale. Mul on kahju teda segada.“

Seal ärkas korraga Strohwiuse ja küsis: „Kas juba tagasi?“

„Siia tulewad Koriandri orjad, domina Martsia mu sõbra majasse kanda.“

„Nii siis leidfime teda?“ ütles Strohwiuse.

„Wõtab ta meid wastu?“ küsis Kamilla ärgates.

„Ma leidfin kõik — toitu, ulualust ja Koriandri,“ vastas Viktor ja istus teiste kõrwale. Sõber wõttis mind lahkesti wastu ja on rõõmus, et meid wastu tohib wõtta, kõiki, niipalju kui meid on ja niikauaks kuni tahame jääda. Ta kordas ikka jälle, et see ta tõsine rõõm on oma sõbra pojale abiks olla.“

„Kui hea temast!“ hüüdis Kamilla.

„Loodame, et ta kirstud raha täis on,“ ütles Strohwiuse.

„Jah, seda nad on,“ vastas Viktor rõõmsalt. „Praegu kuulsin, et minu äraolekul keegi rikas sugulane Koriandri juure waranduse oli pärandanud, ja nüüd on ta üks rikkamatest meestest Greekamaal.“

Wahepeal töid kuus orja kena kandeaseme ja panid ta põgenejate lähedusse maha. Seitsmes ori kandis pealael madalat korwi, mille ta nüüd ka maha pani hõldes mõne sõna Greeka keeli. Viktor tõlkis:

„Proua Ireene saadab ja palub pärast einewõtmist lahkesti oma majasse tulla.“

Kõik olid tänulikud Koriandri abikaasa wastutulelikkuse eest. Einet wõtnud, aitasid nad Martsia kanderamile. Nüüd mindi uue kodu poole. Keset

ilusat parki terwitafid neid peagi toredad hooned. Drjatiudrukud tulid ja kandsid Martsia tupp, millel palju farnadust oli õdede toaga wanematemajas.

Kamilla meelest oli kõik kui unenägu. Tal ei olnud aga aega pikemalt järele mõelda; eesriie liikati kõrwale ja fiske astus noor naisterahmas toredais Greeka riietes. Kamilla mõistis kohe, et see Ireene on ja tõusis üles, et oma lahket wastuwõtjat teretada.

Irenee näojooned näitafid selgesti, et ta greeklane oli. Ta iseäralise ilu juures ei wõinud imeks panna, et Koriander juft teda abikaasaks walinud, kuigi Ireene tema kõrwal nii noor oli.

Kamilla ei mõistnud Greeka keelt, jellepärast tõlkis Sowronia.

Et Martsia rahu rarmis läheb, tegi Ireene ettepaneku Martsiat ükski jätta. Martsia oli nõus. Nii läks Kamilla majaamanda saatel eesõue; Sowronia jaatis neid; ta pidi ju nende kõnet tõlkima. Siin leidsid nad eest Strohwiuse, Viktori ja weel üht wanemat isandat, kellest Kamilla kohe arwab, et see Koriander olema peab.

Sowronia küsis alandlikult, kas ta nüüd ära ei wõivat minna, sest Viktor on ju seal tõlkijaks. Kamilla oli nõus ja Sowronia läks. Pärast õhtuõõki jutustas tas Viktor, mis talle juhtunud pärast Korintusest ärajõitu. Kamilla juhutati magadistuppa, kus ta Sowroniaga ühes magas. Selleläbi ei läinud Kamilla filmist, et Sowronia väga rahutu oli; kui ta õõjel ärkas, näis talle, et Sowronia nuttis.

„Sowronia,“ ütles ta.

„Soowib domina midagi?“ küsis orjatiudruk.

„Dled ja haige wõi waewab find mõni kurwastus? Ma kuulsin find nutwat.“

„Ei, ma ei ole haige, domina — palju tänu — praegu wõin ma ainul oma Jumalale õelda, mis mind waewab. Domina, andke mulle andeks, kui ma Teie headust ei mõista hinnata.“

Kamilla armastas Sowroniat iga päewaga enam, jellepärast tegi see Kamillale walu, et Sowronia kurb oli, ta küsis lahkesti:

„Wõin ma midagi ju heaks teha, Sowronia?“

„Ei, armas domina. Minu kurwastust ei wõi ükski ära wõtta, ainult Isjand wõib aidata. Ehk näitab Isjand mulle, et mu kurwastusel nii suurt põhjust ei ole. Siiski, kiidetud olgu tema nimi, et Ta kurjast head wõib wälja tuua, õiguse wilja kibedast kahetsufepisaraist! Magage, armas domina, ma palun Teid ja ärge küfige mult midagi.“

(Järgneb.)

Toimetuse poolt.

Ruumi puudusel peawad puuduma Ühendatud Usklikude konverentsi kirjeldus ja osa teated, mida meie lahkesti wabandada palume. № 7 ilmub pühitusnumbrina — wärwilise kaane pildiga.

Toimetuse.

T E A T E D.

KODUMAALT.

G. Rabe, Läti C. E. liidu esimees, wiibis läbisõidul Rootsi, paar päewa Tallinnas, kus meie liidu juhatajaga wennalikult koos wiibiti ja noorsoo tööasjus mõtteid wahetati.

Esimesel juulil lõppes Malche õdede Piiblikoolis kursus. Õde Ilse Laas sõitis sealt Harzi mägedesse ühele konwerentsile ja reisib siis Saksenis kogenud reisija õega teatud aeg koos ning õpib tegelikult tööd õdede seas tundma. Issand õnnistagu meie õele neid reise!

Piiskop Kukk'e aruandest selgub, et meie kodumaal on 138 kogudust ja 25 abikirikut. Õpetajaid 114, abiõpetajaid 7. Kiriku liikmete arv on üle 900.000. Sündinud on 1778 rohkem kui surnud. Kirikust on kõige enam baptisti kogudustesse lahkunud, nimelt 466 inimest. Kirikul on 56 palwemaja, Wennastekogudusel 89.

Baptisti koguduste Ühenduse aastaaruandest on näha, et neil Eestis on 4721 liiget. Noorsoo ühinguid 24, neist 4 tütarlasteseltsi ja üks noortemeeste selts, teised ühisseltsid.

Rootsi Nelipühi koguduse wennad töötawad wiimasel ajal hoolega meil Eestis, nii kui kuuleme ollagi nende tööl hea edu, sest Noarootsis kui ka Walgas olla kogudused asumisel.

C. E. liit kawatseb wälja anda Steinbergeri kuulust raamatukest. — „Wõidu elu saladus“ ja H. Grossmanni. „Kus on surnud?“ Soowitame soojalt neid raamatuid igähele. Raamatute müügile ilmumisest teatame edaspidi.

WÄLISMAILT.

Suurem Neeгриkirik on rahwusline baptisti kirik Põhja Ameerikas, millel 20.000 kogudust ja üle 3 miljoni liiget. 50 aasta eest oskas neist neegreist waewalt 10% lugeda, tänapäew 80%. Wiiekümne aasta eest oli Põhja-Ameerikas ainult 19.000 neegril oma maakohad, tänapäew on aga ühel miljonil oma talukohad ja istandused.

C. E. 42 aastapäew oli 2 weebruaril, kus selgus et 2 wiimase aasta jooksul on 6000 uut ühingat asutatud.

Methodisti kirikul on terwes ilmas 36.201 pühapäewakooli, milledes käib 4.919.453 last. Misjoni otstarbeks annetasid lapsed aasta jooksul ligi 2 miljoni dollari. Ameerikas käib üldse 19 miljoni last pühapäewakoolis, kuna 27 miljoni aga weel sellest õnnistatud tööst eemal on.

Türgis on ristiusu wastane liikumine kaswas. Kemal pasha on ameeriklastele seletanud, et tema Smürnas mingisugust kristlikku tööd ei luba. Ei luba ta ka kristl. koole ega noorsoo ühinguid.

Ameerika kirikute warandus arwatakse kogusummas 1.676.600.532 dollari peale. 1916 aastast peale on see summa 33,3% juure kaswanud.

15.400.000 juuti elab maailmas. Umbes 9 $\frac{1}{2}$ miljoni neist elawad mitmesugustes Slaawi riikides.

Ungaris asutati lutheri kiriku tegelaste poolt „Lutheri Liit“, mis huwi ja iseteadwust kiriku liikmete seas peab äratama. Liit awaldab kohe agarat tegevust.

Alaskas teewad 10 usutunnistust misjoni tööd. Töötawad baptistid, kongrekationalistid, Piiskop. methodistid, Määri wennad, presbyteriaanid, Protest. episkopaalid, Rootsi Ewangeeliumi usulised ja sõbrad. Olemas on 113 misjoni jaama, kus töötawad 170 misjonääri. Ka Kreeka ja Rooma katoliku kirikutel on seal misjoni töö.

Rootsi õitsewast misjoni elust annab tunnistust asjaolu, et see kuue miljoniline rahwas 600 misjonääri ülal peab.

600 kooliõpilaste piibliringi on Saksamaal. Rõõmustaw nähtus, et kõrgemate koolide õpilaste seas huwi piibli uurimise wastu kaswab.

Wennad! 1—4 novembrini peatafe C. Misjoni Ühenduse korraldusel Tallinnas, Siniise Nisti ruumides kirjus töötajatele wendadele. C. E. liit soowitab omalt poolt kõigile wendadele sellest kirjusest osawõtta. Palju teab seal õppida kirjufiku.

I. Tallinna matuse Talituse äri

Lai tänav nr. 2, kõnetr. 698.

Seal võib leida kõik, mis matuse korral tarwis läheb. Omal surnuwankrid

Aust. w. I. Sakeus.

Soowitaw noortele laialilaotamiseks traktaat lehte

„K ü l w a j a t“

mis ilmub üks kord kuus ja maksab 10 mrk. aastas.

Tellida võib w. Weewolt Iisraeli t. 12—4 Tallinn.

Suuremal arwul odawam.

Wastutaw toimetaja: R. L. Marley. Toimetuie aadress: Allita t. nr. 5—6.

Wäljaandja: Eesti Noorte Ühliikude C. E. liit.

R. L. „Külwaja“ trüff, Keilas.

Hind 15 marka.